БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 104 (17.386). 6 май 1979 йил, якшанба ● Баҳоси 2 тийин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

КПСС Марказий Комитети «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида» қарор қабул қилди.

КПСС Марказий Комитети қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: СССРда ривожланган социалистик жамият қурилганлиги мамлакат моддий ва маънавий потенциалининг ғоят ўсганлиги, КПСС ва Совет давлатининг тинчлик ва халқаро ҳамкорлик учун, халқларнинг озодлиги ва мустақиллиги учун курашда эришган муваффақиятлари партиямизнинг кишиларда коммунистик онгни шакллантириш соҳасидаги программ мақсадларини амалга ошириш йўлида кенг имкониятларни вужудга келтирди. Бу мақсадлар — барча меҳнаткашларни юксак ғоявийлик ва социалистик Ватанга, коммунизм ишига садоқат руҳида, меҳнатга ва жамоат мулкига коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялашдан, буржуа қарашлари ва хулқлари сарқитларини тамомила йўқотишдан, шахсни ҳар томонлама, уйғун ривожлантириш, маънавий маданиятнинг чинакам бойликларини вужудга келтиришдан иборат.

Советлар мамлакати янги кишини камол топтириш, фан, маданият, халқ маорифини ривожлантириш соҳасида жуда катта муваффақиятларга эришди ва бу муваффақиятлар бутун жаҳонга яхши маълум. Биз яхши тайёрланган, кўп сонли идеологик кадрларга эгамиз. Пропаганда ва агитация иши соҳасида бой тажриба тўпланди. Мамлакатда замонавий техника билан таъминланган қудратли информация-пропаганда аппарати вужудга келтирилди, — матбуот, телевидение, радио кенг ривожланди.

Информация ва тарбиянинг мана шу бутун қудратли комплекси кўп миллионли кишиларни ўз таъсири билан қамраб олмоқда. Бу комплекснинг асосий вазифаси — марксча-ленинча таълимотнинг мустаҳкам негизига таяниб, совет халқини, ҳар бир янги авлодни тарихий ҳақиқатнинг енгилмас қуроли билан, ижтимоий тараққиётнинг қонунлари ва истиқболларини чуқур англаш билан қуроллантиришдан иборат.

КПСС XXV съезди аниқ-равшан сиёсий йўлни, коммунизм сари олға ҳаракат қилиб боришнинг стратегияси ва тактикасини ишлаб чиқди, ҳозирги босқичда идеология ишнинг асосий йўналишларини аниқ белгилаб берди. Съезд бу ишнинг ғоявий даражаси ва самарадорлигини ошириш — тарбия соҳасидаги ҳамма ишни уюштиришга комплекс ёндашиш: меҳнаткашлар турли группаларининг хусусиятларини эътиборга олиб, сиёсий, меҳнат ва ахлоқий тарбиянинг мустаҳкам бирлигини таъминлаш йўлини кўрсатди. Партия улуғ Лениннинг васиятларини бажара бориб, кенг омманинг марксизм-ленинизм назариясини онгли равишда чуқур ўрганишини кишиларимизни совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш руҳида, СССРдаги ҳар бир гражданнинг ижтимоий активлиги, юксак ахлоқий фазилатлари руҳида тарбиялаш билан бирга қўшиб олиб бормоқда.

КПСС Марказий Комитети партия съездининг қарорларини амалга ошира бориб, ғоявий-тарбиявий ишларга доир масалаларни комплекс ҳал этиш тажрибаси ҳақида, партия ўқуви вазифалари, оммавий информация ва пропаганда воситаларига раҳбарлик, оғзаки сиёсий агитациянинг ролини ошириш тўғрисида, лекция пропагандасини яхшилаш, меҳнаткашларга иқтисодий билим бериш ролини кучайтириш, бадиий ҳаваскорлик ижодиётини янада ривожлантириш тўғрисида, қишлоқ аҳолисига маданий хизматни яхшилаш тўғрисида қарорлар қабул қилди.

Партия ташкилотлари Марказий Комитет қарорлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқлари, унинг «Кичик ер», «Тикланиш», «Қўриқ» китоблари асосида ғоявий-тарбиявий ва информация ишини чуқурлаштириш, бу ишнинг самарадорлигини ошириш соҳасида кўп иш қилдилар. Партия ўқуви, комсомол ўқуви ва иқтисодий ўқув сезиларли даражада активлашди ва ҳаётга яқинлашди. Матбуот, телевидение, радио материаллари сермазмун, оперативроқ ва оммавийроқ бўлиб қолди.

Шу билан бирга КПСС Марказий Комитети қуйидагиларни қайд этди: бизда информация, ғоявий-тарбиявий ишни йўлга қўйишда ҳали кўп нуқсон ва камчиликлар, ҳатто ғоят жиддий камчиликлар ҳам бор. Асосий нуқсон шундан иборатки, бу ишнинг сифати совет кишиларининг ўсган билим ва маданий савиясига ҳамда талабларига ҳамиша ҳам муносиб бўлиб тушмоқда, деб бўлмайди, социал-иқтисодий жараёнларнинг жадаллиги ва ҳозирги совет жамиятининг маънавий ҳаёти етарли даражада ҳисобга олинмаётир. Халқаро майдонда ғоят кескин тус олган идеология курашининг характери баъзан лозим даражада эътиборга олинмаётир.

Давлат омманинг онглилиги билан кучлидир, омма ҳамма нарсани билган, ҳамма нарса тўғрисида фикр юрита олган ва ҳамма ишни онгли равишда бажарган тақдирдагина давлат кучли бўлади, деган ленинча таълимот ривожланган социализм шароитида ҳар қачонгидан кўра кўпроқ актуал аҳамиятга эгадир. Шу нуқтаи назардан олиб қараганда, оммавий пропаганда воситалари жуда муҳим роль ўйнайди. Бу воситалар аҳолини қизиқтираётган кўп проблемалар юзасидан унга ахборот бериб туришни, аҳолининг бу проблемаларни тўғри тушуниб олишини таъминлайди. Матбуот, телевидение, радио, оғзаки пропаганда ва агитация совет кишисининг ички ҳаёт ва халқаро воқеаларни яхши тушуна олишига янада кўпроқ даражада ёрдам бериши, умумий ишга, коммунизм қурилишига энг кўп ҳисса қўшиш учун интилишга отлантириши лозим.

Матбуотда, оммавий сиёсий ишда фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, фан ва техника ютуқларини халқ хўжалигига жорий этиш, меҳнат унумдорлигини, иш самарадорлиги ва сифатини ошириш, материал, хом ашё, ёқилғи, энергия, молиявий маблағларни жуда қаттиқ тежаш каби масалаларни ёритиш ҳануз етарли даражада таъсирчан кучга эга эмас.

Оммавий информация органлари айрим меҳнаткашларнинг, бутун-бутун меҳнат коллективларининг энг яхши ютуқларини, илғор тажрибасини кўпинча жонли ва тушунарли кўрсатиб бериш ва пропаганда қилишда етарли равишда маҳорат кўрсатмаётирлар. Ана шу тажрибани шундай кўрсатиб бериш керакки, унинг моҳияти очиб берилсин, миллионларча кишилар шу тажриба билан қизиқсин, ана шу тажрибани амалда кенг ёйишга ёрдам берилсин.

Ижтимоий ҳаётимизнинг актуал масалаларини ошкора муҳокамага қўйишдан қўрқиш, ҳал этилмаган проблемаларни, кескин масалаларни хаспўшлаб, четлаб ўтиш, реал ҳаётимизда мавжуд бўлган камчилик ва қийинчиликлар ҳақида лом-мим демаслик каби ҳоллар ҳануз учраб туради. Бундай ҳоллар партия томонидан ғоявий-тарбиявий иш олдига қўйилаётган вазифаларга зиддир. Бундай ёндашиш, дабдабозликка мойиллик ишга ёрдам бермай, балки муштарак вазифаларимизнинг ҳал этилишини қийинлаштиради, холос. Танқид ва ўз-ўзини танқид ҳурмат қилинмаётган, жамоат ишлари етарли даражада ошкора олиб борилмаётган жойларда омманинг активлигига очиқдан-очиқ зарар етказилади. Омманинг активлиги эса социалистик тузум куч-қудратининг муҳим манбаидир.

Ҳаётимизда кўп учраб турадиган ва социализмга душман бўлган ўтмишнинг таъмагирлик ва порахўрлик, жамиятга ҳеч нарса бермаган ҳолда ундан кўп нарса юлқиб олишга интилиш, хўжасизлик ва исрофгарчилик, ичкиликбозлик ва безорилик, бюрократизм ва кишиларга бепарво муносабатда бўлиш, меҳнат интизомини ва жамоат тартибини бузиш каби ярамас сарқитларини йўқотиш учун партия ташкилотида, меҳнат коллективида муҳокама қилишдан тортиб матбуотда, радио ва телевидениеда танқид қилишга қадар пропаганда ва тарбиянинг ҳамма воситалари орқали собитқадамлик билан, мунтазам равишда ва шафқатсиз кураш олиб бориш лозим. Ана шу ҳодисаларга қарши курашда сўз билан ишонтиришдан ҳам, қонуннинг қаттиқ кучидан ҳам фойдаланиш зарур.

Сўз билан иш бир-биридан ажралиб қолган, ташкилий, хўжалик ва идеология ишларининг бирлиги таъминланмаган жойда тарбиявий ишнинг самарадорлиги анча пасайиб кетади. Раҳбарларнинг, хўжалик кадрларининг ишига баҳо берганда ишлаб чиқариш планларининг бажарилишига доир кўрсаткичларнигина эмас, коллективдаги интизом даражасини, маънавий-сиёсий иқлимни, меҳнат ва турмуш шароитларини ҳам эътиборга олиш зарур.

Аҳоли яшайдиган жойларда, умумий ётоқхоналарда, кам сонли коллективларда, олисдаги аҳоли пунктларида тарбия иши кўпинча заифлашиб қолганлигига тоқат қилиб бўлмайди. Заводларда, колхоз ва совхозларда, ўқув юртларида, қурилишларда, хизмат кўрсатиш соҳасида ёшлар билан олиб бориладиган ғоявий-тарбиявий иш анча жонли, конкрет, мароқли ва ишонтирарли қилиб уюштирилиши керак.

Қарорда яна қуйидагилар таъкидлаб ўтилади: ҳозирги пайтда Пекин шовинистлари ва агрессорлари империалистик пропаганда билан очиқдан-очиқ биргаликда ҳаракат қилмоқда. Империалистик пропаганда совет кишиларининг ақл-идрокига жон-жаҳди билан ҳужум қилмоқда, энг макрли методлар ва замонавий техника воситалари ёрдами билан уларнинг онгини совет воқелигига қилинаётган туҳмат билан заҳарлаш, социализмга доғ тушириш, империализмни, унинг талончилик, ваҳшиёна сиёсати ва практикасини бўяб кўрсатишга уринмоқда. Нотўғри информация бериш ва фактларни ғаразгўйлик билан ёритиш, фактлар тўғрисида лом-мим демаслик, тамомила беҳаёлик билан ёлғон-яшиқ гапларни айтиш — буларнинг ҳаммаси ишга солинмоқда.

Шу сабабли ана шу туҳматчилик пропагандасининг бутун сохталигини билиб олишда совет кишиларига ёрдам бериш, бу пропаганданинг макрли методларини аниқ-равшан, конкрет ва ишонарли формада фош қилиб ташлаш, жаҳонда биринчи ғалаба қилган социализм мамлакати тўғрисидаги ҳақиқатни Ер юзидаги кишиларга маълум қилиш — ғоявий-тарбиявий ва информация ишининг энг муҳим вазифаларидан биридир. Шу билан бирга актуал проблемаларни ёритишга эътиборни сусайтириш, етарли даражада оператив иш олиб бормаслик, саволларнинг жавобсиз қолиши синфий душманимизгагина фойдали эканлигини ҳамиша эсда тутиш керак.

Кўпинча учраб турадиган расмиятчилик, қуруқ гап сотишга, пропаганда ишида ҳар қандай шаблонга мойиллик, материалларнинг суюқ, «расмий» услубда ёзилиши, умумий ҳақиқатлар устида ижодий фикр юритиш ўрнига, жонли ва оммабоп формаларни қидириб топиш ўрнига уларни ҳадеб қуруқ такрорлайвериш — катта камчилик бўлиб, тарбиявий ишнинг кишилар онги ва туйғуларига ўтказадиган таъсири самарадорлигини кўп жиҳатдан пасайтиради. Китобхоннинг, тингловчининг фикрини бойитадиган назарий умумлаштирмалар, чуқур ўйлаб жиддий анализ қилиш ўрнига баъзан дабдабабозлик, юзаки илмий тил билан гапириш йўлига ўтилади, аудитория билан гаплашганда яққол ва ишонарли далиллар келтириш ўрнига насиҳатгўйлик ва болахонадор гаплар рўкач қилинади. Буларнинг ҳаммасини практикадан узил-кесил чиқариб ташлаш керак.

КПСС меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашни коммунизм учун курашнинг муҳим фронти, деб билади. Мамлакат иқтисодий, социал-сиёсий ва маданий тараққиётининг бориши, ривожланган социализм имкониятларини тўла рўёбга чиқариш, Совет Иттифоқининг ленинча ташқи сиёсий йўлини амалга ошириш, унинг халқаро позицияларини мустаҳкамлаш идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларнинг муваффақиятларига тобора кўп боғлиқ бўлади.

КПСС Марказий Комитети иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларига, ўлка, область, округ, шаҳар, район партия комитетларига, бошланғич партия ташкилотларига идеологик, сиёсий-тарбиявий ишни яхшилаш, унинг самарадорлиги ва сифатини ошириш, форма ва методларини такомиллаштириш юзасидан конкрет тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга оширишни, мавжуд камчиликларни йўқотишни топширди. Идеология иши ривожланган социализм талабларига, коммунистик қурилишнинг янги вазифаларига жавоб берадиган тарзда сифат жиҳатидан янада юксак даражага кўтарилиши лозим. В. И. Ленин таълим берганидек, халқ оммасининг онги ва активлигини узлуксиз ошириш тўғрисида доим ғамхўрлик қилиш ҳар қачонгидек бундан буён ҳам партия ишининг негизи ва муҳим мазмуни бўлиб қолади. Ғоявий-тарбиявий ишни такомиллаштириш — барча партия ташкилотларининг энг муҳим вазифасидир. Ҳар бир коммунист қаерда меҳнат қилишидан қатъий назар, Ленин партияси ғояларини пропаганда қилувчи ва амалга оширувчи сифатида иш кўриши, ўзининг бутун билимини, қалбининг бутун ҳароратини ана шу ғоят муҳим ишга бағишлаши лозим.

Партия ташкилотларининг, идеология муассасаларининг, пропаганда кадрлари ва активларнинг диққат эътибори сиёсий-тарбиявий ишнинг қуйидаги актуал вазифаларига қаратилиши зарур:

пропаганда ва агитациянинг илмий жиҳатдан юксак савияда бўлиши таъминлансин. Коммунистик идеалларнинг улуғворлиги, марксизм-ленинизмнинг зафарли кучи, КПССнинг Совет Ватани қудратини мустаҳкамлаш ва халқ фаровонлигини ўстириш соҳасида ҳормай-толмай бажараётган самарали ишлари, социализмнинг тарихий афзалликлари, унинг чинакам демократизми ва гуманизми очиқ-равшан кўрсатиб берилсин. Совет турмуш тарзи, ривожланган социалистик жамиятнинг ютуқлари, унинг аста-секин ўсиб, коммунистик жамиятга айланиш йўллари конкрет фактлар асосида ишонарли тарзда очиб берилсин. Назарий, бутун идеологик фаолиятда ижтимоий ривожланишнинг фан-техника революцияси таъсири билан алоқадор хусусиятларини ҳисобга олиш зарур. Ижтимоий-иқтисодий ва маданий қурилишнинг навбатдаги вазифаларини муваффақиятли ҳал этиш учун, совет демократиясини янада ривожлантириш ва социалистик давлатчиликни мустаҳкамлаш учун нималар қилинаётгани ва нималар қилиш зарурлиги тушунтириб берилсин. Совет кишилари социалистик Ватан учун, СССР халқларининг бузилмас қардошларча дўстлиги учун фахрланиш, миллий қадр-қимматни ва миллий маданиятни ҳурмат қилиш, миллатчиликнинг ҳар қандай кўринишларига муросасизлик туйғуси руҳида тарбиялансин. Улуғ совет халқининг бирлиги ва жипслигини янада мустаҳкамлашга кўмаклашилсин;

пропаганда ва агитациянинг ишчанлиги ва конкретлиги, унинг ҳаёт билан, хўжалик ва сиёсий вазифаларни ҳал этиш билан боғланиши кучайтирилсин. КПССнинг халқ моддий фаровонлиги ва маданиятини оширишга қаратилган ижтимоий-иқтисодий сиёсати тушунтириб берилсин, социалистик мусобақа, меҳнатга коммунистик муносабат ҳаракати ҳар томонлама ривожлантирилсин. Социализмнинг афзалликларини фан-техника революцияси ютуқлари билан бирга қўшишдан иборат тарихий вазифанинг муваффақиятли ҳал этилишига актив кўмаклашилсин, илғор тажриба, совет фани ва техникасининг муваффақиятлари умумлаштирилсин ҳамда кенг пропаганда қилинсин. Меҳнат ва давлат интизомини мустаҳкамлаш, топширилган иш учун масъулиятни ошириш йўлида, социалистик мулкни тежаб-тергаш ва эҳтиёт қилиб асраш учун, исрофгарчиликка, маҳкамачиликка ва маҳаллийчиликка қарши сабот билан курашилсин. Совет кишиси халқ хўжалик планларини бажаришда ўзининг шахсан қатнашиши, Ватан қудратини мустаҳкамлашнинг, коммунизм ғалабасининг ҳал қилувчи шарти бўлган фан-техника тараққиётини жадаллаштиришнинг ижтимоий моҳиятини равшан англаши лозим;

пропаганда ва агитациянинг ҳужумкорлик характери ривожлантирилсин. Жамики янги ва илғор, истиқболли ташаббуслар ҳар томонлама қўллаб-қувватлансин, олға томон қилаётган ҳаракатимизга халақит бераётган иллатларга қарши кескин курашилсин. Новаторларнинг рекорд кўрсаткичлари — шунчаки бир мақсад бўлмай, балки омманинг меҳнат ғайратини меҳнат унумдорлигини оширишга сафарбар этишнинг энг муҳим воситаси эканлигига, ишлаб чиқариш самарадорлигини ва иш сифатини оширишнинг қудратли резерви эканлигига асосланиб иш кўрилсин. Меҳнатда, жамоат ҳаётида ташаббускорлик билан ижодий қатнашиш — инсоннинг ғоявий, гражданлик етуклиги кўрсаткичидир.

Жаҳон социализми, барча тараққийпарвар кучлар позицияларининг мустаҳкамланиши коммунистик қурилиш учун, империализм ва гегемонизмга, милитаризм ва реакцияга қарши идеология ҳужумини авж олдириш учун қулай шароитлар яратади. КПССнинг ленинча тинчликсевар ташқи сиёсат йўлини, реал социализмнинг муваффақиятларини бундан буён ҳам тинимсиз пропаганда қилиш, социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг халқлари билан, халқаро ишчилар синфи билан, миллий-озодлик ҳаракати билан бирдамликни мустаҳкамлаш, қардош партиялар билан идеологик ҳамкорликни кенгайтириш ва мустаҳкамлаш лозим. Социалистик мамлакатлар ҳаётининг бутун хилма-хиллигини мунтазам равишда ёритиш, қардош партияларнинг актуал ижтимоий муаммоларни ҳал этиш соҳасидаги конкрет ижобий тажрибасига, қардош давлатларнинг сиёсий, идеологик, иқтисодий ҳамкорлигига, улар ўртасидаги муносабатларнинг тенг ҳуқуқли ва ўзаро манфаатли характерига алоҳида эътибор бериш лозим. Қардош коммунистик ва ишчи партияларнинг империализмга ва янги уруш хавфига қарши, коммунизм идеаллари учун, ишчилар синфининг, барча меҳнаткашларнинг туб манфаатлари учун, ижтимоий тараққиёт учун фидокорона кураши мунтазам равишда ёритилсин.

«Совуқ уруш»ни, халқаро кескинликни кучайтиришни, дунёни ядро фалокати ёқасига олиб бориб қўйиш хавфини туғдираётган қуролланиш пойгасини тарғиб қилаётган империалистларни зўр қатъият билан фош қилиб ташлаш зарур. Ҳозирги капитализмнинг халққа қарши, инсон зотига қарши моҳияти, янги мустамлакачилик сиёсатининг талончилик характери, «ҳуқуқлар» ва «эркинликлар»ни ҳимоя қилувчи риёкорларнинг ҳақиқий башараси очиб ташлансин. Пекин ҳукмдорларининг гегемончи буюк давлатчилик йўли, уларнинг агрессив интилишлари, империализм, реакция ва уруш кучлари билан бирлашиб кетганлиги фош этилсин. Империализм ва унга гумашталик қилаётганларнинг идеология соҳасидаги ғаламисликларига ўз вақтида муносиб зарба берилсин. Оппортунизм ва ревизионизмнинг ҳар қандай формаларига қарши изчил кураш олиб борилсин.

Синфий душманнинг қўпорувчиликдан иборат сиёсий ва идеологик фаолиятига, унинг социализм шаънига кутуриб ёғдираётган туҳматига ўз сафларимизнинг мустаҳкам жипслигини, қудратли ғоявий бирлигини, ҳар бир совет кишисининг чуқур эътиқоди ва сиёсий сергаклигини, унинг Ватанни, социализм революцион ғалабаларини ҳимоя қилишга тайёрлигини қарама-қарши қўйиш — бизнинг бурчимиздир.

Совет кишиларида илмий дунёқарашни, партия ишига, коммунистик идеалларга астойдил содиқликни, социалистик Ватанга муҳаббатни, пролетар интернационализмини шакллантириш идеологик, сиёсий-тарбиявий ишнинг ўзаги бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Партия ўқиши, иқтисодий таълим, комсомол сиёсий маорифи системасида, пропаганданинг оммавий шаклларида К. Маркс, Ф. Энгельс, В. И. Ленин асарларини, КПСС тарихини, партиянинг XXIII, XXIV, XXV съездлари ҳужжатларини, ўртоқ Л. И. Брежнев, партиянинг бошқа раҳбарлари асарларини чуқур ўрганишни таъминлаш керак.

(Давоми иккинчи бетда).

РУС ТИЛИ ЎҚИТУВЧИСИ

Мамлакатимизда ҳар бир касбкор ҳам ардоқли ва шарафли. Лекин бизга ҳаёт алифбесини ўргатган, илк бор қўлимизга қалам тутқазган касб эгаси — мактаб ўқитувчиси энг фахрли, халқимизнинг доимо ҳурмат-эҳтиромига сазовор киши ҳисобланади. Ким бўлиб етишмайлик, камолот пиллапоясининг қандай юксак чўққисига кўтарилмайлик, қўлимизга тилсимотлар оламининг дастлабки калитини тутқазган биринчи ўқитувчимизни, айниқса, улуғ оғамиз рус халқининг буюк тилидан илк сабоқ берган рус тили ўқитувчимизнинг муборак номини зўр ифтихор ва шогирдлик таъзими билан тилга оламиз. Бу — қонуний бир ҳол. Чунки Улуғ Октябрь тилининг, буюк Ленин тилининг илк сабоғини бизга ўша заҳматкаш инсон улкан сабр-бардош, таҳсинга лойиқ собитқадамлик билан ўргатди ва ўргатаётир. Мурғак қалбимиздаги улкан орзуларнинг рўёбга чиқишида отадек талабчан, онадек меҳрибонлик қилган рус тили ўқитувчиларининг хизмати катта. Шунинг учун ҳам биз ҳаётимизнинг энг қувончли дамларида «Менинг биринчи рус тили ўқитувчим» деган ибораларга алоҳида урғу берамиз, уларга ғойибона қалб ташаккуримизни, бисотимиздаги энг илиқ ва самимий сўзларни йўллаймиз.

Ёш авлодга дўстлик, қардошлик, биродарлик ва интернационализм тилини зўр маҳорат ва тадбиркорлик билан ўқитаётган ва ўргатаётган педагогларнинг сафи йилдан-йилга кенгайиб бораётганлигини бугунги кунда алоҳида қувонч ва зўр ифтихор туйғуси билан таъкидлаш жоиз. Ана шундай қалб меъморларининг бири Тансия Викторовна Злобинскаядир. Сиз суратда кўриб турган бу саховатли қалб эгаси бир неча йиллардан буён Тошкент шаҳар Чилонзор районидаги 179-ўрта мактабда рус тили ва адабиётидан мароқли дарс бериб, ҳамкасблари орасида ва республикамиз педагоглари ўртасида катта обрў-эътибор топди.

Революция бешиги — Ленинградда туғилган бу аёл салкам чорак асрдирки, миллий мактабларда улуғ Ленин тилидан дарс бериб келмоқда. 1956 йили Низомий номли Тошкент давлат педагогика институтининг рус тили ва адабиёти факультетини тамомлаб, Оҳангарон районидаги Тарақсой кишлоғида педагогик фаолиятини бошлади. У қачон бу ерга келмасин, доимо қишлоқ аҳлининг «рус тили ўқитувчимиз» деган қалб сўзларини эшитади. Ота-оналарнинг, собиқ шогирдларининг энг азиз меҳмони бўлади. Шуниси қувончлики, бу педагогнинг қўлида ўқиганларнинг айримлари бугунги кунда унга ҳамкасб — рус тили ўқитувчиси.

Тансия Викторовна Злобинская ҳозир Чилонзор районидаги ўрта мактабда ишламоқда, айни пайтда рус тили ўқитувчилари метод бирлашмасини бошқармоқда, бу тилни ёшларга пухта ўргатишдек олижаноб ишга муносиб ҳисса қўшмоқда. Ажойиб муаллим, меҳрибон мураббийнинг дарсларида бўлганингизда рус тилининг бадиий тасвир имкониятлари беиҳоя чексизлигига, унинг ғоят ўткир, сержило тиллигига, бу тилда қудратли куч ва латофат, мазмундорлик ва аниқлик, пишиқлик ва мусиқийлик, жонлилик ва образлилик, жилокорлик ва оҳангдорлик, ихчамлик ва мулойимлик, жозибадорлик ва ширадорлик, нозокат ва соддалик, лўндалик ва тушунарлилик, сўзнинг фусункор гўзаллиги ва равонлиги билан ниҳоятда узвий равишда боғланиб, уйғунлашиб кетганлигига яна бир бор ишонч ҳосил қиласиз. Республикамизда ўз соҳасининг фидойилари бўлган бундай рус тили ўқитувчилари кўплаб топилади. Улар зиммаларидаги масъулиятни тўла англаган ҳолда коммунизмнинг ёш бунёдкорларини тарбиялаш ишига самарали ҳисса қўшмоқдалар. Партия ва ҳукуматимиз уларнинг ниҳоятда қийин ва айни вақтда шарафли ишларини доимо юксак қадрламоқдалар ва бу касб кишиларига барча зарур шарт-шароитларни яратиб бермоқдалар.

Ўқитувчи таълим-тарбия жараёнида ҳамиша бош фигура бўлиб келган ва шундай бўлиб қолавеpишини назарда тутиб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукумати рус тили ва адабиёти бўйича кадрлар тайёрлашга доимо катта ғамхўрлик қилмоқдалар. Бу борада Россия Федерацияси ва Украинанинг олий ўқув юртлари бизга яқиндан ёрдам бермоқда. 1966 йилдан буён бу республикаларнинг илм масканларида салкам 5 минг нафар рус тили ўқитувчиси тайёрланди. Шу кеча-кундузда РСФСР ва Украинанинг 30 та педагогика институтида 2200 нафардан ортиқ студент ўқимоқда. Ҳадемай улар миллий мактаблардаги рус тили ва адабиёти ўқитувчилари сафига қўшилишади.

1963 йилда Тошкент шаҳрида рус тили ва адабиёти педагогика институти ташкил этилди. Бу билим даргоҳи Ўзбекистон ва Ўрта Осиё республикаларидаги миллий мактаблар учун ҳар йили кўплаб ўқитувчилар тайёрламоқда. Айни вақтда бу илм масканида миллий мактабларда рус тилини ўқитишнинг энг муҳим проблемалари бўйича педагогика олий ўқув юртларининг рус тили ва адабиёти муаллимлари малакасини ошириш борасида ҳам бирталай ишлар олиб борилмоқда.

Республика мактабларини малакали педагог кадрлар билан таъминлаш соҳасида катта ишлар қилинди. 1978—1979 ўқув йилида миллий мактаблардаги рус тили ўқитувчилари 22700 кишини ташкил этди. Уларнинг салкам 85 проценти олий маълумотли мутахассислардир. Бу ҳол миллий мактаблар бошланғич синфларининг 87 процентида рус тили ўқитишни мутахассис кадрларга топшириш ҳамда қишлоқ мактабларидаги ўқувчилари 25 нафардан кўп бўлган 9—10-синфларининг 60 процентидан зиёдроғида эса рус тилини чуқур ва пухта ўрганиш учун икки группага бўлиб ўқитишни жорий қилиш имконини бермоқда.

Шуни алоҳида мамнуният билан таъкидлаш кераки, мамлакатдаги мактабларда, ўрта махсус ва олий ўқув юртларида рус тилини ўрганиш ва ўқитиш тажрибаси масалаларига бағишланган биринчи Бутуниттифоқ илмий-амалий конференциясидан кейин ўтган салкам 4 йил мобайнида республикамизда рус тилини ўрганиш ва ўқитишни янада яхшилаш борасида диққатга сазовор ишлар қилинди. Аввало, миллий мактабларда рус тили ва адабиёти бўйича янги яратилган ҳамда янгиланган программа ва дарсликларга ўтиш ниҳоясига етказилди. 15 та ўқув программаси, 18 номдаги дарслик нашр этилди. Бошланғич синфлар учун рангли дарсликлар чиқариш бошланди. Рус тилини чуқур ўрганувчи синфлар учун ўқув қўлланмалари серияси ишлаб чиқилмоқда. Мактаб ўқувчилари билимларини баҳолашнинг нормалари тасдиқланди.

Рус тили ва адабиёти бўйича ўқувчилар пухта билим олишларини таъминлаш мақсадида тўртинчи синфдан бошлаб ҳамма синфларда рус тилидан ўтиш имтиҳонлари жорий этилди. Рус тилида синфдан ва мактабдан ташқари олиб бориладиган ишларнинг мазмун ва мундарижаси янада бойиди.

Коммунизм гулғунчалари бўлган кичкинтойларга рус тилини ўргатиш борасида ҳам республикамизда муайян тажрибалар тўпланди. Ўзбекистондаги мактабгача тарбия болалар муассасаларида фақат кейинги уч йил ичида русча сўзлашга ўргатилаётган миллий группаларнинг миқдори 369 тага кўпайди. Мазкур группаларда 11 минг нафардан кўпроқ бола тарбияланмоқда. Яқин келажакда 55 минг нафардан зиёд болани ўз ичига олган 2200 дан зиёд группа бўлиши мўлжалланмоқда.

Ажойиб рус ёзувчиси Алексей Толстой бундан салкам ярим аср муқаддам шундай деб ёзган эди: «Рус тили жаҳон тили бўлиб қолиши лозим. Бир вақт келиб (эҳтимолки, яқин орада) ер куррасининг ҳамма меридианларида рус тилини ўргана бошлайдилар». Бугунги кунда ўша давр келди деб баралла айтиш мумкин. Улуғ ва қудратли рус тили халқаро миқёсда чинакам эътироф этилди. Эндиликда рус тили Бирлашган Миллатлар Ташкилоти томонидан тан олинган 5 та расмий тилдан биридир. Шундай бўлиши табиий бир ҳолдир.

Рус тили — инсониятнинг ўз бахт-саодати учун курашининг тарихий тажрибаси умумлаштирилган ва келажак йўлини нурафшон қилган тилдир. Рус тили — илмий ва бадиий тафаккурнинг бебаҳо дурдоналари яратилган тилдир. Рус тили — космонавтика асрини бошлаганларнинг, янги тузум ва янги турмуш — совет турмуш тарзини яратувчиларнинг, ҳайратомуз кашфиётлар ва инсон ақли лол қоладиган янгиликлар ижод қилган халқнинг, илғор тажрибалар ташаббускори бўлган халқнинг тилидир. Социалистик мамлакатлар ҳамкорлиги тилидир.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев айтганидек, «Кўп миллионли ва кўп миллатли совет халқининг муомала воситаси бўлмиш рус тили жаҳон халқлари орасида тобора кўпроқ ёйилиб бормоқда. Рус тили мамлакатимизнинг жаҳон маданияти хазинасига ҳисса қўшишига ёрдам бермоқда, шу билан бирга совет кишилари билан бошқа мамлакатларнинг халқлари жаҳон маданиятининг маънавий бойликларидан баҳраманд бўлишларига йўл очиб бермоқда».

Ўзбек халқи рус тилига мамлакатимиздаги бошқа миллатлар қатори зўр ҳурмат ва эҳтиром билан қараб, бу тилда жаҳон маданияти дурдоналаридан кенг баҳраманд бўлиб, рус тилини ҳаққоний равишда иккинчи она тилимиз деб ардоқламоқда ва уни меҳр-муҳаббат ва кунт билан ўрганаётганлигидан бахтиёрдир. Халқимиз ленинча миллий сиёсатнинг амалдаги тантанасини кўз қорачиғидай асраш учун ҳамиша камарбаста. Чунки шоир Владимир Маяковский айтганидек:

Ўспирин ўртоқлар,
Москвага боқинг,
Руслар лаҳжасига тутингиз қулоқ!
Мен агар
қариган занжи бўлсам ҳам,
Ҳатто ўшанда ҳам, эринмай, бардам
Ўрганиб олардим русларнинг тилин,
Сўзлагани учун
шу тилда
Ленин!

ПРОГРАММАГА МУВОФИҚ

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 4 май. (ТАСС). Космонавтлар Владимир Ляхов билан Валерий Рюминнинг Ер атрофи орбитасидаги ўнинчи иш ҳафтаси тугамоқда.

Бугунги кун программасига кўра, «Салют-6» — «Союз-32» илмий тадқиқот комплексининг ичида БСТ-1М субмиллиметрли телескоп ёрдами билан бажариладиган экспериментларни ўтказиш мўлжалланган.

Кеча кечқурун экипаж телескоп билан профилактика ишларини ўтказди ва уни ишлашга тайёрлаб қўйди.

Бугун нонуштадан сўнг космонавтлар комплексни орбитал ориентация режимига ўтказдилар ва субмиллиметрли телескоп билан ишлашга киришдилар.

Экипаж бундан аввал Ой ва Юпитернинг иссиқ нури бўйича телескопни калибрлаб чиқди. Сўнгра Ер атмосфераси нурланишини субмиллиметрли тўлқин узунликлари диапазонида ўлчади. Ўлчаш ишлари Криоген система воситасида Цельсий ҳисоби билан минус 269 градус чамаси температурага қадар совутилган приемниклардан фойдаланиб ўтказилди.

Субмиллиметрли телескоп ёрдами билан ўтказилувчи экспериментлар Ернинг тропик зонасида циклонлар фаолиятини прогноз қилиш учун янги маълумотлар олишга имконият беради.

Медицина текширувининг натижаларига кўра, Владимир Ляхов билан Валерий Рюминнинг соғлиқлари дуруст ва улар ўзларини яхши ҳис қилаптилар.

ҒОЛИБЛАРГА БАЙРОҚЛАР

«Хорезмсовхозстрой» трестига хушхабар келди. Биринчи квартал якунларига кўра, коллективга СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги билан тармоқ касаба союзи Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи берилди. Гидромеханизаторлар «Беш йилликнинг тўртинчи йилида — зарбдор суръатлар» деган шиор остида ўтказилаётган мусобақани кенгайтирмоқдалар. Қўриқ ердаги «Қизилжар» чорвачилик совхозида 600 бош молга мўлжалланган иккита оғилхона фойдаланиш учун муддатидан илгари топширилди. Область хўжаликлари учун 530 гектардан кўпроқ бархан қумлоқ, шўрхок ерлар ўзлаштирилди, ерларни яхшилаб текислаш, уларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш топшириғи анча ошириб бажарилди.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

(Боши биринчи бетда).

Бунда КПССнинг марксизм-ленинизм принципларига содиқлиги, партиянинг илмий коммунизм назарияси ва практикасини ижодий ривожлантириш соҳасидаги тинимсиз коллектив фаолияти таъкидлансин. Революцион назария, партия сиёсати соҳасидаги билимлар совет кишиларининг эътиқодига, коммунизм учун ёт идеологиянинг ҳар қандай кўринишларига қарши матонатли курашчининг ҳаётдаги актив позициясига, ривожланган социализмнинг актуал проблемаларини ҳал этиш йўлидаги ҳаракат қўлланмасига айланиши лозим.

Сиёсий ва иқтисодий ўқишнинг муваффақияти пропагандист кадрларнинг назарий ва методик савиясига батамом боғлиқдир. Пропагандистларни моҳирона танлаш, ўқитиш ва тарбиялаш, уларга кун сайин ғамхўрлик ва меҳрибонлик қилиш — барча партия комитетларининг бурчидир. Тарбиявий ишнинг мазмуни ва натижалари учун юксак масъулият туйғуси, одамлар билан ишлашнинг янги форма ва методларини ижодий излаш пропагандистларга, идеология ходимларига хос хусусият бўлиши керак.

Қарорда коммунистларга марксизм-ленинизмни ўқитиш системасини такомиллаштиришга, пропагандист кадрларнинг назарий ва методик савиясини оширишга доир бир қанча тадбирлар кўзда тутилган.

КПСС Марказий Комитети коллективлардаги ва истиқомат жойларидаги оммавий-сиёсий ишни сабот билан такомиллаштиришни партия комитетлари зиммасига юклади. Агитаторлар, сиёсий ахборотчилар, лекторлар ва докладчиларнинг состави илғор ишчилар, колхозчилар, олимлар, мутахассислар, маданият арбоблари орасидаги коммунистлар ва комсомоллар ҳисобига мустаҳкамлансин. Агитация-пропаганда активлари билан ишлаш яхшилансин, оммавий-сиёсий ишнинг моддий-техникавий базасини мустаҳкамлаш чоралари кўрилсин, сиёсий маориф уйлари ва кабинетларининг, ахборот марказларининг роли оширилсин. Кўргазмали агитация воситаларидан тобора активроқ фойдаланилсин. бу ишда маълум бир мезонга риоя қилинсин ва бадиий дид билан иш тутилсин.

КПСС Марказий Комитети КПСС Марказий Комитети, иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетлари аъзолари, раҳбар партия, совет, касаба союз, комсомол ва хўжалик кадрлари иштирокида ягона сиёсий кун ўтказиш практикасини маъқуллади.

Ҳаётда рўй бераётган проблемаларга актив жавоб бериш зарур, деб таъкидланади қарорда. Меҳнаткашларни қизиқтираётган биронта масала жавобсиз қолмаслиги одат тусига киритилиши керак. Ички ва халқаро турмушнинг энг зарур масалалари, ишлаб чиқариш самарадорлигини ва иш сифатини ошириш учун кураш, интизомни ва уюшқоқликни мустаҳкамлаш, жамият манфаатларига зид кўринишларга, душман идеологияси ва аҳлоқига нисбатан муросасизлик руҳида тарбиялаш лекция ва оммавий-сиёсий ишнинг марказида туриши лозим.

КПСС Марказий Комитети марксизм-ленинизмни, КПССнинг тарихий тажрибасини пропаганда қилиш савиясини, матбуот материалларининг, телекўрсатув ва радиоэшиттиришнинг ғоявий мазмуни ҳамда таъсирчанлигини кўтаришни партия комитетлари, оммавий ахборот ва пропаганда воситаларининг раҳбарлари зиммасига юклади. Ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар, зиёлиларнинг ҳаёти атрофлича ёритилсин. экономика, фан ва маданиятнинг энг муҳим ютуқлари кўрсатиб берилсин. Иқтисодий ва маданий қурилишнинг, халқаро турмушнинг етук масалалари газетхонлар, тингловчилар муҳокамасига қўйилсин. Партия. давлат, хўжалик органлари ва жамоат ташкилотлари ишида ленинча ошкоралик принципининг амалда рўёбга чиқарилиши таъминлансин. Принципиал, ошкора ва конструктив танқид ҳамда ўз-ўзини танқидни ривожлантиришга кўмак берилсин. Фактларни ёритишга қатъий ва холисона ёндашиш учун, ижобий ва танқидий фикрларнинг асосланган бўлиши учун масъулият оширилсин. Ишчи-деҳқон мухбирлари ҳаракатининг янада ривожлантирилиши таъминлансин. Редакцияга тушадиган ҳамма хатларга диққат-эътибор билан қаралсин, ички ва халқаро масалалар хусусида меҳнаткашларнинг фикрлари, хатларнинг обзорлари мунтазам равишда эълон қилиб турилсин. редакция почтасини анализ қилиш ва шарҳлаш учун партия, совет, хўжалик раҳбарлари жалб этилсин. Министрлар, марказий ва республика идораларининг раҳбарлари муҳим проблемалар юзасидан матбуотда, телевидение ва радиода мунтазам равишда қатнашиб туришлари, меҳнаткашларнинг саволларига жавоб беришлари зарур, деб топилди. Танқидий сигналлар юзасидан, шунингдек, илғор тажрибани очиб берувчи материаллар юзасидан шу тажрибани ҳамма жойда жорий этиш мақсадида албатта амалий тадбирлар кўрилишига ва шу тадбирларнинг эълон қилинишига эришилсин.

Ички ва халқаро турмуш тўғрисидаги хабарларнинг тематикаси, ҳажми ва географияси анча кенгайтирилсин, газета ва журналларда эълон қилинаётган материалларнинг, телекўрсатувлар ва радиоэшиттиришларнинг маълумот бериш даражаси оширилсин. Жанрларнинг хил ва турлари кўпайтирилсин, услубга, тилга алоҳида эътибор берилсин, эзмалик ва расмиятчилик бартараф этилсин, материалларнинг оперативлиги, ишонарлилиги ва жозибадорлиги тўғрисида ғамхўрлик қилинсин. Кўпчилик оилалар камида учта газета олишини, телекўрсатувларни мунтазам томоша қилиши ва радио тинглашини ҳисобга олиб, нашрларнинг бир-бирининг такрори бўлмаслигига ҳаракат қилинсин. Газеталар, журналларнинг ўз «қиёфаси» бўлиши, ўзининг асосий мавзулари доираси бўлиши, материалларни ўз профилига хос услубда тортиқ қилиши ва безатилиши лозим. Бу соҳада ТАССга, СССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетига, СССР Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси давлат комитетига ҳам конкрет топшириқлар берилди.

СССР Журналистлар союзи, газета ва журналлар, телевидение ва радиоэшиттириш редакциялари, нашриётлар ижодий ҳаётни активлаштирсинлар, иш тажрибасини ўрганишни йўлга қўйсинлар, ижодий конкурслар ўтказсинлар.

КПСС Марказий Комитети иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка, область, округ, шаҳар, район партия комитетлари зиммасига ғоявий-тарбиявий иш вазифаларини комплекс ҳал этиш мақсадида меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги ишнинг перспектив ва йиллик планларини ишлаб чиқиш вазифасини юклади, бу планларда аҳоли барча группаларини ғоявий-сиёсий, меҳнат ва аҳлоқий тарбиялаш бирлигини таъминлаш учун партия, совет, жамоат ва хўжалик органларининг куч-ғайратлари мувофиқлаштирилсин. Шу билан бирга жамоатчилик фикрини чуқур ва атрофлича ўрганишга, социологик тадқиқотларга алоҳида эътибор берилсин. Ҳар бир партия ташкилотида, ҳар бир коллективда ғоявий-тарбиявий ишнинг юксак савияда бўлиши таъминлансин. Ҳар бир кишига нисбатан принципиаллик, ўртоқларча талабчанлик ва меҳрибонлик муҳити вужудга келтирилсин, унинг онги ва дилига йўл топилсин. Хўжалик фаолиятининг тарбиявий оқибатлари учун раҳбар кадрларнинг масъулияти оширилсин. Бошланғич партия ташкилотлари, партия группалари кундалик ғоявий-тарбиявий фаолиятнинг марказлари бўлиб қолиши, коллективни жипслаштириши, одамлар билан якка тартибдаги ишни моҳирона олиб бориши, уларнинг социал ва меҳнат активлигини рағбатлантириши, меҳнат ва турмуш маданиятини ошириши, янгилик туйғусини ривожлантириши керак. Меҳнаткашларнинг барча группалари ўртасидаги тарбиявий ишнинг ҳолати учун партия комитетлари тармоқ бўлимларининг масъулияти оширилсин. Ёшларни, ўсиб келаётган авлодларни тарбиялашни ҳар томонлама такомиллаштириш тўғрисида барча партия ташкилотлари доимий ғамхўрлик ва меҳрибонлик қилишлари лозим. Бу ишда партия ҳар бир аъзосининг роли ва масъулияти оширилсин.

Саноатда, қишлоқ хўжалигида, қурилишда, транспортда социалистик мусобақанинг меҳнатни ташкил этишдаги илғор формаларининг тарбиявий имкониятларидан тўлиқроқ фойдаланилсин. Меҳнаткашлар мусобақа қандай бораётганлиги тўғрисида ўз вақтида ва батафсил хабардор қилиб турилсин, уларнинг профессионал ва маданий савияси ўсиши тўғрисида ғамхўрлик қилинсин, одамларнинг эҳтиёжлари ва талабларига сезгирлик билан қаралсин, меҳнат коллективи аъзоларининг фикри ҳурмат қилинсин. Мусобақа якунларини чиқариш вақтида ишлаб чиқариш кўрсаткичларигина эмас, шу билан бирга тарбиявий ишнинг аҳволи ҳам албатта ҳисобга олинсин.

Қишлоқ аҳолиси ўртасида ғоявий-тарбиявий ишни янада кучайтиришга эришиш зарур. Қишлоқ меҳнаткашлари қишлоқ хўжалигини ҳар томонлама ва узлуксиз ривожлантириш, дон, гўшт, сут, пахта, картошка, сабзавот ва бошқа маҳсулотлар етиштириш ҳамда давлатга сотишни кўпайтириш учун юксак масъулият руҳида тарбиялансин. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини индустриялаш, қишлоқда катта-катта социал ўзгартишларни амалга ошириш шароитида қишлоқ меҳнатчиларининг умумий таълим, профессионал ва маданий савиясини ошириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилинсин. Ёшлар қишлоқ хўжалик касбларига муҳаббатли қилиб тарбиялансин, уларнинг колхоз ва совхозларда ишлашдан иборат ватанпарварлик интилиши ривожлантирилсин ва қўллаб-қувватлансин.

КПСС Марказий Комитети партия комитетларига планларни бажаришга меҳнаткашларни сафарбар этишда, ғоявий-тарбиявий ишларни яхшилашда, аҳолини хабардор қилишда маҳаллий матбуот, телевидение ва радионинг роли ҳамда масъулиятини оширишни; партия комитетлари идеология комиссияларининг фаолиятини активлаштириш, уларга коллективларда ва истиқомат жойларида ғоявий-тарбиявий ишларни координациялаш, янги форма ва методларни қидириб топиш, қабул этилаётган қарорларнинг бажарилиши устидан контроллик қилиш вазифасини юклашни; атеистик тарбияни кучайтириш борасидаги конкрет тадбирларни ишлаб чиқиб, амалга оширишни таклиф этди. Диний хурофотларга қарши курашда коммунистлар билан комсомолларнинг масъулияти оширилсин.

Қарорда марксизм-ленинизм назарияси актуал проблемаларини, идеология иши масалаларини ишлаб чиқишни кучайтириш зарурлиги кўрсатиб ўтилади. Олимларнинг эътиборини қуйидаги проблемаларга жалб этиш мақсадга мувофиқ деб топилди: етук социализм шароитида КПССнинг идеологик фаолияти: идеология ишининг самарадорлиги ва сифатини ошириш йўллари; меҳнаткашларнинг турли группаларида марксча-ленинча дунёқарашни шакллантириш; ҳаётда актив позицияда туриш аҳлоқий тарбиянинг жуда муҳим вазифаси; меҳнат коллективининг тарбиявий вазифалари; тарбия соҳасидаги бутун ишни йўлга қўйишга комплекс ёндашиш методологияси; жамоатчилик фикрини ўрганиш; ҳозирги босқичда халқаро майдондаги идеологик курашнинг хусусиятлари ва методлари. Жамият маънавий турмушини чуқур анализ қилиш, сиёсий-тарбиявий ишларни янада такомиллаштириш соҳасида илмий асосланган тавсияларни ишлаб чиқиш — тадқиқотларнинг асосий вазифасидир.

Қарорда ишдаги камчиликларни тузатишда танқид ва ўз-ўзини танқиднинг муҳим роли, уларнинг тарбия соҳасидаги аҳамияти таъкидланади. Партия комитетлари, совет, касаба союз, комсомол органлари, министрликлар ва идоралар меҳнаткашларнинг танқидий фикр-мулоҳазаларига, матбуотда босилган мақолаларга ишчанлик билан оператив суратда эътибор беришлари, иқтисодий қурилиш ва коммунистик тарбиянинг, ижтимоий турмушнинг муҳим масалалари ўртага қўйилган материалларни принципиал муҳокама этишлари, танқидни бўғиш фактларидан ҳаммани хабардор қилишлари лозим.

Совет касаба союзлари, дейилади қарорда, бошқариш мактаби, коммунизм мактаби бўлиши, ижтимоий турмушнинг ҳал қилувчи соҳаси — ишлаб чиқаришда демократияни амалга оширишга актив кўмаклашиши керак. Социалистик мусобақа формаларини, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ҳаракатини такомиллаштириш, интизомни мустаҳкамлашга, меҳнат унумдорлигини оширишга қатъият билан эришиш, меҳнаткашларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, социал-маиший масалалар билан чуқурроқ ва зўр ғайрат билан шуғулланиш — совет касаба союзларининг юксак бурчидир. Тарбиявий ишнинг самарадорлиги социал-маиший масалаларнинг муваффақиятли ҳал этилишига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Корхоналарнинг раҳбарлари ва партия ташкилотлари билан биргаликда ишлаб чиқаришда ҳам, шунингдек, ғоявий-тарбиявий ишларда ҳам меҳнат коллективларининг ролини оширишга эришилсин.

Қарорда уқтириб ўтиладики, ВЛКСМ Марказий Комитети, комсомол комитетлари Лениннинг «Коммунизмни ўрганайлик» деган ўлмас васиятини сабот ва изчиллик билан амалга оширишлари, ўртоқ Л. И. Брежнев ВЛКСМ XVIII съездида ўртага қўйган вазифаларни бажариш учун курашишлари лозим. Ёшларнинг ҳамма группалари ғоявий тарбия билан қамраб олинсин, улар партия билан халқнинг революцион, жанговар ва меҳнат анъаналари руҳида, коммунистик ахлоқ руҳида тарбиялансин. Бунда ёшларнинг талаб-эҳтиёжлари, уларнинг маълумот ва профессионал тайёргарлик даражаси ўсиб бораётганлиги эътиборга олинсин.

Йигит ва қизларни сиёсий, меҳнат ва ахлоқий жиҳатдан чиниқтиришни кучайтириш, уларни билимга, маданиятга, профессионал маҳоратга иштиёқ, халқ мулкини авайлаб асраш руҳида тарбиялаш ҳар бир комсомол ташкилотининг конкрет жанговар иши бўлиб қолмоғи лозим. «Ёшларнинг ғайрат шижоати ва ижодкорлиги — самарадорлик ва сифат беш йиллигига бағишланади» шиори остида ватанпарварлик ҳаракатини ривожлантириш, студентлар отрядларининг, мактаб ўқувчилари меҳнат бирлашмаларининг ишини такомиллаштириш зарур. Ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш вазифаларини комплекс ҳал этишда ленинча синовнинг роли оширилсин. Пионерлар, ўсмирлар, ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчилари билан ишлашга комсомоллар тобора актив жалб этилсин.

Партия комитетлари, ВЦСПС, ВЛКСМ Марказий Комитети, СССР спорт комитети, ДОСААФ Марказий Комитети оммавий-физкультура ҳаракатини кучайтириш, спорт маҳоратини ошириш, физкультурачилар ва спортчилар ўртасидаги тарбиявий ишни яхшилаш учун қўшимча тадбирларни кўришлари керак. Ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, йигитларни ҳарбий хизматга тайёрлаш кучайтирилсин.

Социализм тақдири учун, Ватаннинг равнақ топиши ва хавфсизлиги учун тарихий масъулият ҳиссини ёш авлодга сингдириш — партия ва комсомол ташкилотларининг бурчидир.

Мудофаа министрлигига, Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти Бош сиёсий бошқармасига Совет Қуролли Кучларининг тарбиявий ролини янада кучайтиришга қаратилган тадбирларни амалга ошириш топширилди. Армия ва флотнинг шонли анъаналари кўпайтирилсин. Армия ва флотда хизмат қилиш меҳнат ва ҳарбий малаканинг, маънавий поклик ва мардлик, ватанпарварлик ва ўртоқликнинг ажойиб мактабидир. Совет жангчилари совет кишиларининг тинч меҳнатини таъминлаш, тинчлик ва социализм ишини ҳимоя қилиш соҳасидаги ўз бурчини чуқур англашлари лозим.

КПСС Марказий Комитети СССР Маориф министрлиги, СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги, СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети, СССР Педагогика фанлари академияси олдига таълим ва тарбия жараёнларининг узвий бирлигига, ўқувчилар билан студентларда илмий дунёқарашнинг, юксак ахлоқий-сиёсий ва меҳнатсеварлик фазилатларининг шаклланишига эришиш вазифасини қўйди. Ўқувчи ёшларда сиёсий билимларга иштиёқ уйғотилсин, уларнинг ижтимоий активлиги ҳар томонлама ривожлантирилсин. Мактабдан ташқари ишларни, техникавий ва бадиий ижодиётни, физкультура ва спортни янада ривожлантириш тадбирлари кўрилсин.

Қарор оила, мактаб, жамоатчиликнинг алоқасини бутун чоралар билан мустаҳкамлаш, педагог кадрлар тўғрисида доимо ғамхўрлик қилиш, устоз, ўқитувчи, мастер, мураббийнинг обрў-эътиборини юқори кўтариш, меҳнат коллективларнинг мактаблар ва ҳунар-техника билим юртларига оталиқ қилишни кучайтириш зарурлигига эътиборни жалб қилади.

Партия ташкилотлари, маданият органлари, идеология муассасалари ва идоралари, ижодий союзлар олдига ижодкор зиёлиларнинг ғоявий-сиёсий тарбиясини ва марксча-ленинча маълумотини такомиллаштириш вазифаси қўйилди. Ёзувчилар, рассомлар, композиторлар, театр ва кино арбоблари, журналистларни юксак ғоявийлик, гражданлик руҳида тарбиялаш, уларнинг ижодий активлигини ривожлантириш тўғрисида муттасил ғамхўрлик қилинсин. Совет халқининг қаҳрамонона зафарларини, социалистик жамиятни ривожлантириш проблемаларини талантли тасвирловчи, ғоявий мухолифларимизга қаттиқ зарба берувчи адабиёт ва санъатнинг янги салмоқли асарларини яратишга эътибор берилсин. Адабиёт ва санъат ривожининг тенденцияларини анализ қилишда, асарларга талабчанлик билан ўртоқларча баҳо беришда, ёш ижодкор кадрларни тарбиялашда ижодий союзларнинг фаолияти активлаштирилсин; театрлар, музика коллективлари фаолиятига, тасвирий санъатнинг, бадиий ҳаваскорликнинг аҳволига шу позицияларда туриб чуқур эътибор берилсин, уларни янада ривожлантириш тўғрисида бутун чоралар билан ғамхўрлик қилинсин.

Қарорда идеология ишининг мавжуд моддий базасини кенгайтириш ва ундан фойдаланишни яхшилаш юзасидан бир қанча тадбирлар кўзда тутилган. Шу мақсадда, дейилади, жумладан қарорда, мамлакатда мавжуд барча саройлар, клублар, кутубхоналар, заллар, стадионлардан улар қайси идорага қарашли эканлигидан қатъий назар, сиёсий-тарбиявий, маданий-оммавий ва спорт ишларини авж олдириш учун ниҳоятда самарали фойдаланиш зарур. Мавжуд базадан самарали фойдаланиш учун масъулият маҳаллий партия ва совет органлари зиммасига юклансин. Халқ депутатлари шаҳар ва район Советлари, хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, маданият ва спорт органлари барча мавжуд маданият муассасаларини, спорт иншоотларини тартибга келтириб қўйсинлар, янги қурилиш планларининг бажарилишини таъминласинлар.

КПСС Марказий Комитети СССР Министрлар Советига, СССР Госпланига, манфаатдор министрликлар ва идораларга пропаганданинг моддий-техника базасини кенгайтириш ва такомиллаштириш соҳасидаги конкрет тадбирларни ишлаб чиқиш вазифасини топширди.

Иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетларига, ўлка, область партия комитетларига, ВЦСПСга, ВЛКСМ Марказий Комитетига, министрликлар ва идораларга мазкур қарор қандай бажарилаётганлигини 1979 йил декабрида ва 1980 йил декабрида маълум қилиш топширилди.

Қарорда КПСС Марказий Комитети партия XXVI съездини кутиб олишга ҳозирлик кўраётган барча партия ташкилотлари ушбу қарорни бажариш соҳасида жанговар собитқадам ташкилотчилик иши ва сиёсий ишни авж олдириб юборадилар, идеологик фаолият, сиёсий-тарбиявий фаолиятнинг сифати ва самарадорлигини янада оширишни, коммунистик қурилиш вазифалари муваффақиятли ҳал этилишини таъминлайдилар, деб қатъий ишонч билдиради.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: КОММУНИСТ ВА БЕШ ЙИЛЛИК

КИШИЛАРНИНГ КАЙФИЯТИ ҲАМ МУҲИМ

Кўпроқ техника, ўғит, сув етказиб беринг — мўл ҳосил олиш биздан, деган гапларни қишлоқда ким эшитмаган дейсиз. Чиндан ҳам ҳозирги замон қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида механизациясиз, химизациясиз ва мелиорациясиз кўп нарсага эришиб бўлмайди. Лекин чинакам, айтиш мумкинки, барқарор ютуққа эришмоқ учун кишиларнинг яхши кайфияти ҳам муҳимдир. Яхши кайфиятни эса ҳеч ким наряд билан улашмайди. Ҳар бир колхоз ва совхозда ана шундай вазиятни яратиш коммунистларнинг вазифасидир.

«Андижон» совхозида тракторлар, пахта териш агрегатлари, бошқа техника ҳамиша қўриқ районимиздаги бошқа хўжаликлардагидан кўп бўлса бўлганки, кам бўлмаган. Минерал ўғитдан ҳам камчилик сезилмаган (гектарига ярим тоннадан солишган), суғориш учун сув ҳам етарли бўлган. Ҳосил-чи? Жуда яхши бўлган-да. Гектаридан 18—20 центнердан пахта олинган. Қўшнилар эса 25, ҳатто 30 центнердан ҳосил олишарди.

Нега бундай бўлаётганини таҳлил қила бошладик. Бошқа сабаблар қатори яхшигини агроном бўлганлиги учун совхоз директори лавозимига кўтарилган Т. Жунусбеков мутахассисларнинг фикрига қулоқ солмаслиги, партия ва касаба союз ташкилотлари билан ҳисоблашмаслиги ҳам аниқланди. У пахтакорларнинг талаб ва эҳтиёжларини билмас, улар билан фақат ўз кабинетида учрашарди. Бунинг натижасида кўп кишиларнинг кайфияти бузилиб, баъзилар эса ҳатто совхоздан кета бошлади. Бу ҳақда Т. Жунусбеков билан очиқ-ойдин гаплашишга тўғри келди. Умуман ундан раҳбар чиқмади...

Бу вақтгача «Партия XXIII съезди» совхозида бўлим бошқарувчиси бўлиб ишлаган А. Айдаров янги директор бўлиб келди. У ишни нимадан бошлади? Партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг фаол иштирокида «Андижон»да коллективни социал-иқтисодий ривожлантириш плани ишлаб чиқилди. Уни амалга оширишга хўжалик меҳнатчиларининг кўпчилиги жалб этилди. Одамлар ишнинг, бутун совхознинг эртанги тақдирига шахсан дахлдор эканликларини сеза бошладилар.

Ўшандан буён бу ерда кўп нарса ўзгарди. Бу эса ишда ҳам, коллективнинг бутун ҳаётида ҳам кўриниб турибди. Ёшу қари иштирок этган якшанбаликлардан бирида маданият ва истироҳат боғи ташкил этилиб, чинорнинг ўзидан 5 минг туп ўтқазилди. Худди шу тариқа ҳашар йўли билан стадион қурилди. Эндиликда совхознинг футбол командаси областдаги энг яхши командалардан бири бўлиб қолди. Клуб қурилиши тугалланмоқда, унинг ёнида Ватан учун жангларда ҳалок бўлган ҳамюрт солдатлар хотирасига ёдгорлик қад кўтаради. Посёлкада маиший хизмат кўрсатиш комбинати барпо этилди. сутли таомлар ошхонаси ва новвойхона очилди.

Бу ерда юз берган ўзгаришларни санашни янада давом эттириш мумкин, лекин уларнинг моҳияти битта: одамлар тўғрисида, уларнинг турмуши ҳақида ғамхўрлик қилиш аввалгидек иккинчи даражали иш бўлмай қолди. Шуни таъкидлаш лозимки, ҳозирги вақтда бундай ўзгаришлар ҳамма жойда зарурратга айланди.

Мирзачўлдаги бошқа кўп хўжаликлар қатори «Андижон» совхози ҳам КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми бўлиб ўтган йилда (1965 йил) тузилган. Қўриқ ерни биринчи бўлиб ўзлаштиришга киришганлар яқин орада пенсияга чиқишади, баъзилари эса пенсияга чиқишган. Бироқ бу ерда малакали кадрларнинг танқислиги бўлмаса керак. Хўжаликда ўринбосарлар тўғрисида аллақачон ўйлаб қўйишган. Бу ерда ҳозир яхши жиҳозланган ўқув комбинати ишлаб турибди, комбинатда тракторчилар. токарлар. тикувчилар, сотувчилар тайёрланмоқда.

Бу ерда одамлар тўғрисида хўжакўрсинга эмас, доимий ғамхўрлик қилинишига эришилмоқда. Масалан, механизаторлар кунни тунга улаб меҳнат қиладиган экиш ёки йиғим-терим даврида совхозда улар энг яхши овқат билан таъминланибгина қолмай, ҳар бир оилага гуруч, ун, қанд, бошқа маҳсулотлар етказиб берилади. Тракторчилар, пахта териш машиналарининг механик ҳайдовчилари хотиржам ишлайдилар. Илгари ҳар бир оила ўз томорқасини ўзи чопар, ҳосилни йиғиштирганда ортиқча маҳсулотни нима қилишни билмасди. Эндиликда эса совхоз ишчиларга техника билан, шахсий қорамоллари учун озуқа билан ёрдам бермоқда, зарур бўлса бозорга, тайёрлаш конторасига юк олиб бориш учун транспорт ҳам беради.

Хўжаликда ўзаро муносабатлар маданияти сезиларли даражада юксалганлигини айтиб ўтмоқ керак. Бу соҳада раҳбарлар яхши намуна кўрсатмоқдалар. А. Айдаровнинг ўзи ҳеч қачон одамларга қўполлик қилиш у ёқда турсин, қаттиқ ҳам гапирмайди. У ноўрин таъна қилсанг, одамлар қаттиқ ранжийди, бу эса, анча вақтгача кайфият бузилишига сабабчи бўлади, деб ҳисоблайди. Директорнинг ўзи камтар, сўзининг устидан чиқадиган, одамохун киши. Шунинг учун ҳам одамлар унга эргашишади.

«Андижон» совхози тўғрисида батафсил тўхталганимнинг боиси бор. Бу совхознинг тажрибаси диққатга сазовордир. Ҳозирги кунда одамлар тўғрисида, уларнинг руҳий кайфияти ҳақида ғамхўрлик қилиш район партия комитетининг, бошланғич партия ташкилотларининг ҳамиша диққат марказида турибди. Район партия комитети бюроси мажлислари ва пленумлари кун тартибидан экиш-тикиш, ғўза қатор ораларига ишлов бериш ва суғориш, ҳосилни йиғиб-териб олиш масалалари тушмайдиган бўлиб қолган йиллар эсимда. Тўғри, бу масалалар ҳозир ҳам муҳокама қилинади. Лекин эндиликда бу масалаларни муваффақиятли ҳал этишни фақат ишлаб чиқариш технологияси билангина эмас, шу билан бирга, кишиларнинг кайфияти, уларнинг ташаббуси, онглилиги, масъулияти билан кўпроқ боғламоқдамиз. Сўнгги вақтнинг ўзидагина райком бюроси мажлисида Ворошилов номли совхоз партия комитетининг меҳнаткашларда социалистик меҳнат интизомини тарбиялаш соҳасидаги ишлари. «Андижон» совхози партқомининг аҳоли яшаш жойида оммавий-сиёсий ва маданий-оқартув ишларини кучайтириш соҳасидаги ишларини муҳокама қилдик.

Эндиликда райком бюроси мажлисларида ва пленумларида коммунистларнинг авангардлик роли тўғрисида, раҳбарларнинг одамлар билан ишлай олиш қобилияти тўғрисида, коллективдаги психологик муҳит тўғрисида тез-тез очиқ ва равшан, ўткир гап борадиган бўлиб қолди. Бундай масалалар хўжаликларда партия ва ишчилар йиғилишларида ҳам батафсил кўриб чиқилмоқда. Бундай масалалар. одатда, қизғин баҳсларга сабаб бўлмоқда. Ҳеч ким бефарқ қолмаётир.

Меҳнат шароити, турмуш, кайфият тўғрисида ғамхўрлик албатта кишиларнинг гражданлик, социал камолоти билан боғлаб олиб борилиши керак. Бунинг маъноси шундаки, ҳар бир кишига қандайдир бир жамоат иши топширилсин, токи у ўзини фақат ходим деб билмай, балки коллективда хўжайин деб ҳам билсин. Бир мисол келтириб ўтаман. Бир вақтлари хўжаликларда техниканинг экишга ёки ҳосилни йиғиб-териб олишга қандай тайёрлаб қўйилганини мутахассислардан тузилган комиссия текширарди. Бундай қараганда, тўғрига ўхшайди: инженерлар ва механиклар машиналарнинг камчилигини топиб. уларни бартараф этишни талаб қилишарди. Шунга қарамай, техника тез-тез панд бериб турарди. Бундан бир неча йил муқаддам машиналарнинг тахтлигини мутахассислар билан биргаликда механизаторларнинг ўзлари текшира бошладилар. Хўш. нима бўлди? Тракторчилар. механик-ҳайдовчилар кўп машиналарни бракка чиқариб қўйишардики, баъзан раҳбарлар ҳайрон бўлишарди. Бу ерда гап тракторчилар техникани яхши билишларида эмас: механизаторлар жуда муҳим ишни бошқаларга эмас, ўзларига ишониб топширишларини сезишди, бу техникада ўз ўртоқлари ишлашини, улар нима учун камчиликларни сезмадинг, деб очиқ-ойдин сўрашлари мумкинлигини сезишди. Натижада техникадан самаралироқ фойдаланиладиган бўлди.

Кишиларнинг интилиши, яхши ташаббуси қўллаб-қувватланса, улар тоғни талқон қилиши мумкинлигига ким ишонмайди. Лекин ташаббус билан ташаббуснинг фарқи бор. «Фарғона» совхози 7-бўлимининг бир группа илғор механизаторлари ўтган йили ўз далаларининг бир қисмига қимматлироқ ҳисобланган ингичка толали пахта чигитини экишни таклиф қилишди. Бундай нав районимизда ҳали сираям етиштирилмаган. бизда ингичка толали пахта етиштириб бўлмайди, деган фикр ўрнашиб қолган эди. Уларнинг таклифини рад этиш ёки бўлмаса, экаверингу лекин оқибати учун ўзингиз жавоб берасиз, дейиш осонроқ эди. Совхозда бошқача йўл тутишди. Ингичка толали пахта етиштириш учун энг яхши ерлар ажратилди. Уруғлик топиб келтирилди, чигит энг қулай муддатда экилди. Ниҳоят Мирзачўлда биринчи марта 138 гектар ернинг ҳар гектаридан 27 центнердан ингичка толали пахта олинди. Бу шу қадар юқори натижаки, Мирзачўл учун янги бўлган бу нав бошқа хўжалик далаларида ҳам етиштирилиши мумкин.

Беш йилликнинг уч йилида район давлатга 210 минг тонна, яъни планда кўзда тутилганидан 48 минг тонна кўп пахта топширди. Ўтган йилнинг ўзида ҳосилдорлик 2,5 центнер ошди. Ворошилов номли совхоз деҳқонлари гектаридан салкам 30 центнердан, «Андижон» совхози деҳқонлари 30 центнердан зиёдроқ, «Фарғона» совхози деҳқонлари 32 центнердан пахта олдилар. И. Жўраев, С. Исмоилов, А. Мустафоев бошлиқ ва бошқа ўнлаб бригадалар гектаридан 35 центнердан ва ундан ҳам ошириб ҳосил олмоқда. Яқин ўтмишдагина ҳаёт асари бўлмаган, нам етишмаган қўриқ ерлардан ана шундай ҳосил олинмоқда.

Табиийки, фан ва техника, минерал ўғитлар деҳқонларга мўл ҳосил етиштириш имконини бермоқда. Лекин муваффақиятга эришишда кишиларнинг кўпроқ ва яхшироқ ишлашга интилаётганликлари ҳам катта роль ўйнаганлиги шубҳасиздир.

Шуни ҳисобга оладиган бўлсак, бизнинг ишимизда маънавий факторлар ҳамиша ҳам инобатга олинмаслигидан кўпроқ афсусланамиз. Йил якунлари таҳлил қилинмоқда дейлик. Бундай пайтда қишлоқ хўжалик мутахассислари, партия ходимлари нималарга эътибор берадилар? Техникадан қандай фойдаланилмоқда, экин неча марта суғорилди, ҳар бир килограмм азот ҳисобига қанча пахта олинди? — Ана шулар билан қизиқамиз. Кўпинча бирор пахтакор ёки чорвадорнинг ташаббусига қандай қаралганлигини, илғорлар қандай рағбатлантирилганлигини, уларнинг ютуқларидан одамлар хабардор бўлганми-йўқми — буларни унутиб қўямиз.

Раҳбарларни танлаш вақтида ҳам баъзан маънавий масалалар орқада қолиб кетади. Ахир, инсоннинг бошқа одамлар билан муомала қила билиши, улар билан умумий тил топа олиши ва ниҳоят, ҳар қандай шароитда ҳам ўзини тута олиши жуда муҳим-ку?! Раҳбарнинг ўзи ана шуларни ўрганяптими, биз унга ёрдам беряпмизми? Мисол келтирадиган бўлсак, хўжалик ва партия раҳбарлари учун мунтазам семинарлар ва кенгашлар ўтказилади, курслар ташкил этилади. Лекин уларда раҳбарнинг юриш-туриши, ўз қўл остидагиларга муносабати тўғрисида камдан-кам гап очилади. Баъзан ҳамма гап гектарларга ва центнерларга бориб тақалади. Ана шу гектарларни ҳайдайдиган, ана шу центнерларни етиштирадиган одам қани ўзи? Бугунги кунда муваффақиятнинг асосий омили худди ана шундадир.

КПСС Марказий Комитетининг июль (1978 йил) Пленуми қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари олдига ғоят муҳим вазифаларни қўйди. Ўзбекистон деҳқонлари партия ғамхўрлигига жавобан бу йил камида беш миллион етти юз минг тонна пахта етиштириб. давлатга сотишга аҳд қилдилар. Районимиз пахтакорлари ҳосилдорликни 27 центнердан 30 центнерга кўтариш мажбуриятини олдилар. Ўз тажрибамизда ишонч ҳосил қилганимиздек, ҳар бир коллективда соғлом, маънавий муҳит бўлсагина юксак марраларни эгаллаш мумкин.

Ш. ТЕТУЕВ,
Ўзбекистон КП Оқолтин район комитетининг биринчи секретари.
Сирдарё области.

(«Правда», 1979 йил 5 май).

ДЎСТОНА УЧРАШУВ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико ва КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев Совет Иттифоқига келган Конго Меҳнат партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Конго Меҳнат партияси Марказий Комитети халқаро бўлимининг мудири, Конго ташқи ишлар министри П. Нзе бошчилигидаги Конго Халқ Республикаси партия-ҳукумат делегацияси билан 4 майда учрашди.

Г Нзе Конго Меҳнат партияси Марказий Комитетининг раиси, КХР президенти Д. Сассу-Нгессонинг КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневга шахсий мактубини топширди.

КХР вакиллари КМПнинг навбатдан ташқари III съездининг якунлари ва съезд қарорларини амалга ошириш тадбирлари тўғрисида гапириб бердилар. Улар Африка халқларининг империализмга, мустамлакачиликка ва ирқчиликка қарши, янги ҳаёт қуриш йўлидаги курашида интернационал ёрдам ва мадад берганликлари учун КПСС Марказий Комитетига ва барча совет халқига чуқур миннатдорчилик изҳор қилдилар.

Совет томони Совет Иттифоқи меҳнаткашлари КПСС XXV съездининг тарихий қарорларини муваффақиятли бажараётганлиги тўғрисида, тинчлик ва халқаро ҳамкорлик учун, халқлар озодлиги ва мустақиллиги учун курашни давом эттириш программасини амалга ошираётганлиги тўғрисида Конго делегациясига ахборот берди.

Совет — Конго дўстона муносабатларини янада ривожлантириш масалалари юзасидан, шунингдек ҳар икки томонни қизиқтирган муҳим халқаро проблемалар юзасидан фикрлашиб олинди.

Учрашув амалий, дўстона вазиятда ўтди. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йиллик ва самарали илмий-педагогик фаолияти, илмий тадқиқотларни такомиллаштиришга ва уларнинг натижаларини ишлаб чиқаришда жорий этишга ёрдам берганлиги, жамоат ишида актив қатнашганлиги учун Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институтининг илмий ишлар бўйича проректори Владимир Александрович Белогужевга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган инженер» фахрий унвони берди.

МАТБУОТ КУНИ ШАРАФИГА

5 май — Совет матбуоти куни. Партиявий анъана бўйича матбуот куни ленинчи «Правда» газетаси ташкил этилган кунда нишонланади. 4 майда Москвадаги Союзлар уйининг колонна залида бўлиб ўтган тантанали йиғилишга газета ва журналлар редакцияларининг, информация агентликлари, телевидение, радионинг, нашриётлар, полиграфия корхоналарининг ходимлари ва актив ишчи мухбирлар тўпландилар.

Журналистлар байрами совет оммавий ахборот воситалари жанговарлигининг умумхалқ кўригидир. Партия пропагандасининг асосий аслаҳахонасида миллионлаб нусхада чиқадиган мингминглаб газета ва журналлар бор.

Йиғилишда «Советская Россия» газетасининг бош редактори М. Ф. Ненашев доклад қилди.

Йиғилиш иштирокчилари КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, СССР Министрлар Советига табрикнома қабул қилдилар (ТАСС).

ЖИДДИЙ СИНОВ АРАФАСИДА

Шу куннинг муҳим вазифалари

Бу йил 5 миллион 700 минг тонна пахта етиштирамиз деганмиз. Сўзнинг устидан чиқиш, ваъдага вафо қилиш виждон иши. Шунча пахтани етиштириш оғир, аммо шарафли иш. Бунинг устига ёғингарчиликлар бўлиб, аҳволни янада оғирлаштирди. Энди бу ҳақда гапиришга ҳожат йўқ. Ҳосилдорликни республика бўйича 32 центнерга етказамиз, эртаги пахта етиштирамиз, машиналарда тўрт миллион тонна «оқ олтин» терамиз, деганмиз. Бултур планларини бажара олмай юзлари шувут бўлган хўжаликлар, районларнинг раҳбарлари бу йил доғни ювамиз, деганлар...

Юксак мажбуриятимизни қоплайдиган даражада ҳосил етиштириш учун нималар қилишимиз керак? Ҳаво юришиб кетди, ҳарорат кўтарилиши кутиляпти. Ер қотиб қолмай туриб ҳамма жойда чигитни тўла ва соғлом ундириб олишимиз керак. Культивация, кетмон чопиғи кучайтирилиши лозим. Шу иш жараёнида ёш ниҳоллар бўғизига қадар юмшатилиши, ола чиққан жойларга қўшимча чигит экилиши шарт. **Уруғ қадалмаган бир парча ер қолмасин, ҳар гектар майдонда кўзда тутилганидан 15-20 минг туп ортиқ кўчат бўлсин!**

Қашқадарё, Сурхондарё, Бухоро областларининг илғор хўжаликларида, ингичка толали пахта етиштирадиган Нишон районида қатқалоқ зудлик билан юмшатилиши, эгатлар марзасига чиритилган органик ўғитлар сепилиши туфайли ниҳоллар бехато, текис униб чиқяпти, парвариш кучайтирилиши натижасида ҳадемай шонага киради. **Қатқалоқни тезкорлик билан юмшатиш, қайта пайдо бўлишига йўл қўймаслик бугуннинг бош вазифаси!**

Ягана — мустақил агротехника тадбири. Шеробод, Қарши чўлларининг чўлқуварлари ягананы тез ва сифатли ўтказади, ягана вақтида ҳар қатор, ҳар уяни кўздан кечиради, ортиқча ниҳолларни юлиб ташлайди, кемтигининг ўрнини тўлдиради, маълум миқдорда запас ниҳол қолдиради. Ҳамма ягана ўтказишда актив қатнашади. Гектаридан 45—50 центнердан хирмон кўтаришга олиб келган омиллар ана шулар. **Ҳамма жойда яганани қисқа фурсатда, сифатли ўтказайлик, кўчатлар сонини соғлом ниҳоллар ҳисобига мукаммал қилиб олайлик!** Ҳосил ҳар туп яхши парваришланган ғўзадан олинишини эсда тутайлик! Мутахассислар иш бошида бўлсинлар.

Ўтган йили Ильич райони ялпи пахта миқдорини 13 минг тонна кўпайтирди. Пахтаобод районидаги М. Умарова раислик қилаётган Ёқубов номли колхоз гектаридан 40 центнердан ошириб хирмон кўтарди. Сабаби, пахтазорларда бегона ўтлар биринчи парвариш ва ягана давридаёқ бутунлай йўқотилади, қайта ўсиб чиқишига йўл қўйилмайди. Бегона ўтлар ҳосил, машина териминигина эмас, ғанимат фурсатнинг ҳам душманидир. Пахта таннархининг арзонга тушиши бегона ўтларнинг йўқотилишига боғлиқдир. Бегона ўтлар нечоғли эрта йўқотилса, пахта эрта пишириб олинса, сорт шунча юқори бўлади. **Гербицидлар сепилган, деб ғафлатда қолмасдан ягана ва дастлабки культивация даврида бегона ўтларни илдизи билан тўла тугатишга муваффақ бўлайлик!**

Ҳар йили ғўзалар уч хил — серҳосил, ўртача ҳосилли ва камҳосил бўлади. Бу ўғитни вақтида ерга солмаслик оқибатидир. Кўсаклар кеч очилади, вазни енгил бўлади. Бунинг сабабини ҳам ўғитдан қидириш керак. Йиллик ўғит нормасини июнь ойи охиригача ерга тўла ва сифатли қилиб солган, шундан кейин «шарбат» усулини кенг қўллаган пахтакорлар катта хирмон кўтаради. Кечикиб солинган ўғитдан наф кутиш ўз-ўзини алдашдир. Бу йилги шароитда, айниқса, ўғитлар қоришмасини барвақт ғўзаларга етказиб беришимиз керак. **Давлат омборидаги минерал ўғитларга кўз тикиб ўтирмасдан, органик ўғитларга зўр берайлик, ҳар гектар ерга 25—30 тоннадан органик ўғитлар солаётган Хоразм областининг илғор хўжаликларидан намуна олайлик!**

Ҳозир ерда нам кўп. Лекин унинг фойдасидан зарари кўпроқ. Тупроқнинг қуйи қатламида туз миқдори ортди, бунинг устига сизот сув кўтариляпти. Оқибатда ёш ниҳоллар эзилиб қоляпти. Мутахассислар маслаҳати билан **ғўзаларни биринчи суғоришни кучайтириш керак.** Шунда ҳали чиқмаган ниҳоллар чиқади, туз эрийди, сизот сув пасаяди, ўсимликнинг ўсиши, ривожланиши тезлашади. Сувчиликка уста деҳқонларни қўйиб, суғориш кеча-кундуз маромида ўтказиш керак.

Пахтакор хўжаликларда сифат комиссиялари тузилиб, яхши иш қилинди. Улар ёнига зарбдор отрядларни ҳам қўшиш керак. Улар пайкалма-пайкал, қаторма-қатор юриб, чигитнинг кўкариши, ниҳолларнинг ҳолатини кўздан кечирсинлар, аниқланган камчиликларни шу дақиқанинг ўзида бартараф этиш чораларини кўрсинлар. Ҳали фурсат бор. **Имконият борича чигитни кўпроқ экиб, гектарларнинг тўла, кўчатлар сонининг бут бўлишини таъминлаш ҳар бир дала меҳнатчисининг шарафли бурчидир.**

Қишлоқ хўжалик зараркунандалари, касалликлари пайдо бўляпти, айниқса, ширинча, кўсак қуртининг кўпайиши хавфи туғиляпти. Уларни ер аппаратларидан самарали фойдаланган ҳолда бир профилактик тадбир ўтказиш билан қириб ташлаш жуда муҳим ишдир. Зараркунандалар ва касалликлар ҳосилдорликни 15—20 процентгача камайтириб юборади. Бунга асло йўл қўймаслигимиз керак. Ёғингарчиликлар бўлиб турган ҳозирги шароитда **илдиз чириш касаллигига қарши таъсирчан чоралар кўриш зарур.**

Чопиқ тракторлари тўла ишга туширилмаяпти, культиваторлар бекор туриб қоляпти. Бу ремонт сифатсиз ўтказилганининг аломатидир. Ҳозир бирорта техника воситасининг бекор туриб қолишига йўл қўйиб бўлмайди. Қатқалоқ пайдо бўлган, тупроқ қатлами зичлашиб ёш ниҳолларни бўғиб турган, дуркин ўсишига, тезроқ ҳосилга киришига йўл бермаётган ҳозирги кунларда ишлатилмаган чопиқ тракторлари, культиваторлар қачон ишлатилади? **Ишга яроқли ҳамма техникани, одамларни ғўза парваришига тўла сафарбар этиш фурсати келди. Бу ишдан ҳеч ким четда туриши мумкин эмас.** Хўжаликларнинг раҳбарлари дала меҳнатчиларининг унумли ишлашлари учун ҳамма шароитларни яратиб беришга даъват этилганлар.

Апрель ойида ёғингарчиликлар бўлиши оқибатида ғанимат фурсат қўлдан берилди, пахтачилик, хусусан ғўза парвариши билан боғлиқ бўлган дала ишлари чўзилиб кетди. **Ҳозир дақиқалар деҳқон ҳисобида бўлиши, бир кунда камида бир ярим-икки кунлик графикка тенг ишлар сифатли бажарилиши шарт.**

Шундагина бой берилган фурсатнинг ўрни тўлдирилади. Ҳар бир бригада, бўлим, механизатор, кетмончи, сувчи, химизатор ва бошқа ишлар билан шуғулланадиган кишиларга конкрет тарзда кунлик, беш кунлик нормалар белгилаб берилиб, ижроси мунтазам текшириб борилиши лозим. Меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, ҳосил тақдири учун ҳар бир кишида масъулиятни ошириш, уюшқоқлик, тадбиркорлик кўрсатиш зарур, токи, ипак қурти парвариши авж олгунга қадар яганани тугаллаб, иккинчи, учинчи комплекс парваришни меъёрига етказишга муваффақ бўлайлик! **5 миллион 700 минг тонналик пахтанинг тақдири шу кунларда ҳал қилинишини эсда тутиб, бир ғайратга ўн ғайрат қўшиб ишлайлик, дала ишлари, хусусан ғўза парваришидаги ютуқларни мустаҳкамлаб, камчиликларни тезкорлик билан бартараф этайлик!**

Давлат пиллакорларимиздан 26 минг тонна «кумуш тола» кутяпти. Барг ҳар йилгидан кўп бўлди, ипак қурти жадал боқиляпти. Республикамиз бўйича 90—100 килограммчилик ҳаракатини оммавий тус олдириш лозим. Пилла тайёрлаш планини бажармаган бирорта колхоз, совхоз, район, область бўлмасин!

Ўз айбини табиат ўжарликларига тўнкашдек ёмон кайфият пайдо бўляпти. Дон учун 200 минг гектар майдонга маккажўхори уруғи қадалди. Яна 50 минг гектарга уруғ қадаш ҳақида гап борганда айб табиатга тўнкаляпти. Маккажўхорикорларимиз илғор рақамлар кетида яшириниб ётган қолоқликка баҳона изламасдан, уни меҳнат билан енгишлари керак. Маккажўхори дони, силоси, беда пичани, сенажсиз чорвачиликни ривожлантириб бўлмайди. Республикамиз бўйича арпа, буғдойнинг гектаридан 40—45 центнердан, шолидан 65—70 центнердан дон хирмони кўтариш учун ҳамма имкониятларга эгамиз.

Республика бўйича гўшт, сут, тухум тайёрлашни кўпайтиришда муайян муваффақиятларга эришилди. Тошкент, Сурхондарё областларида гўшт, Бухоро, Жиззах, Қашқадарё, Наманган, Фарғона областларида сут, Қорақалпоғистон АССР, Хоразм областида тухум етиштириш анча кўпайтирилди. Кўплаб районлар чорва маҳсулотлари тайёрлаш ярим йиллик планларини бажарди. Лекин ҳамон планларни бажармаётган, маҳсулотлар тайёрлашни камайтириб юбораётган колхозлар, совхозлар, районлар оз эмас. Уларга бундай ҳуқуқни ким берди? Партия ташкилотлари масала билан мунтазам ва жиддий шуғулланишлари керак. Бу ҳаётий муҳим масалада ҳеч кимга имтиёз берилмайди. Қулай келган имкониятдан оқилона фойдаланиб, **республикамиз бўйича камида икки йиллик план миқдорида хашак тайёрлашга эришайлик!** Техника воситалари кеча-кундуз тинимсиз ишлатилсин!

Сабзавот, полиз маҳсулотлари тайёрлаш бўйича кўпчилик областлар ҳали уч йиллик планларни бажарганлари йўқ. Бир турдаги маҳсулот плани иккинчи тур маҳсулот ҳисобига бажариляпти. Тарвуз кўпайтирилаётгани яхши. Лекин ширин-шакар қовунлар етиштиришни камайтиришга ҳақимиз йўқ. Боғбон-соҳибкорларимиз ҳўл мева, узум ва бошқа маҳсулотлар тайёрлашни кескин кўпайтириш учун ҳамма имкониятларга эга. Буёғи топширилган ишга онгли муносабатда бўлиш, масъулиятни ҳис этиш, меҳнатни тўғри уюштира билишга боғлиқ!

1979 йил — ҳаммамиз ва ҳар биримиз учун катта имтиҳон йили. Бутун куч-ғайратимиз, талант-истеъдодимизни сафарбар этиб, қолоқларсиз, уюшқоқлик, аҳиллик, ҳамкорлик билан ишлайлик, юксак социалистик мажбуриятимиз даражасида пахта ва бошқа маҳсулотлар етиштириб, имтиҳондан аъло баҳолар билан ўтайлик! Юзимиз ёруғ, хирмонимиз баракали бўлсин!

ЭРТАГА—РАДИО КУНИ

ИНСОН БАХТ-САОДАТИ ЙЎЛИДА

Ажойиб рус олими, улкан истеъдод эгаси Александр Степанович Попов инсоният бахт-саодати йўлида радиони кашф этганига 84 йил бўлди. Ана шу воқеанинг 50 йиллиги муносабати билан совет кишилари 1945 йил 7 майда радио ихтиро қилинган кунни тантанали суратда нишонладилар. Ўшандан буён шу куни телевидение ва радио ходимлари, алоқачилар, радиоэлектрон саноати корхоналари коллективлари ҳар йили телевидение кўрсатувлари ва радиоэшиттиришни ривожлантириш, уларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, алоқа воситалари, радиоэлектрон аппарат ва приборларни такомиллаштиришдаги ютуқлар, радиоэлектроника соҳасидаги янги илмий кашфиётлар тўғрисида партияга, Ватанга рапорт беришлари анъана бўлиб қолди.

1927 йил февралда Тошкентда биринчи марта кенг кўламда эшиттириш олиб борадиган станция иш бошлади. Ўшанда унинг эшиттиришларини фақат шаҳарнинг ўзида ҳамда яқин атрофдаги қишлоқлардагина эшитиш мумкин бўлган. Ўша даврларни хотирлар эканмиз, ўтган йиллар ичида рўй берган улкан ўзгаришлардан фахрланмай бўлмайди. Шу вақт ичида радиотехника ва радиоэлектроника шахдам одимлар билан тараққий этади. Радио, кейинроқ телевидение ривожи бутун мамлакатимизда бўлгани каби республикамизда ҳам қудратли техник ва маданий ўсиш билан бир қаторда борди. Ҳозирги кунда Тошкентда уч программада эфирга таралаётган республика эшиттиришларининг умумий ҳажми 33 соатга етди. Эшиттиришлар ўзбек, рус, қозоқ, тожик ва татар тилларида олиб борилмоқда.

Тошкент радиоси хорижий мамлакатларга эшиттириш олиб борувчи мамлакатимизнинг йирик марказларидан бирига айланди. Унинг эшиттиришларини Яқин ва Ўрта Шарқ, Жануби-Шарқий Осиё мамлакатларидагина эмас, жаҳондаги кўпгина давлатларда ҳам тингламоқдалар. Тошкентдан чет эллар учун берилаётган эшиттиришлар инглиз, ҳинд, урду, уйғур, форс, араб тилларида ҳамда муҳожирликда яшаётган ватандошлар учун ўзбек тилида олиб борилади.

Бошқа оммавий ахборот воситалари ходимлари сингари телевидение ва радио ходимлари олдига ҳам меҳнаткашларни Ватанга чексиз меҳр-муҳаббат ва садоқат руҳида, коммунизм қуриш учун курашда фидокорлик кўрсатиш руҳида тарбиялаш вазифаси қўйилган. Марксизм-ленинизм ғояларини, социалистик турмуш тарзини, кишилар ўртасидаги янгича муносабатларни, Улуғ Октябрь ғалабаси учун курашган авлодларнинг энг яхши анъаналари ворислигини пропаганда қилиш, замондошимизнинг маънавий қиёфасини ҳар томонлама кўрсатиш, совет халқларининг бузилмас дўстлиги ва социалистик интернационализмни, шунингдек, меҳнаткашларни, хусусан ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг бошқа мавзулари телевидение ва радиоэшиттириш редакциялари иши асосий мазмунини ташкил этади.

Бугунги кунда телевидение ва радио меҳнат коллективларининг ютуқларини кенг ёритмоқда, меҳнаткашлар ўртасидаги социалистик мусобақа, илғор иш тажрибалари, сифатни ҳар томонлама яхшилаш ва маҳсулот таннархини арзонлаштириш, саноат ва қишлоқ хўжалиги ички резервларидан оқилона фойдаланиш каби энг муҳим масалалар унда ўз аксини топмоқда ва бу соҳадаги энг яхши ташаббуслар оммалаштирилмоқда.

Кўп миллионли тингловчи ва томошабинларнинг ўсиб бораётган маънавий эҳтиёжлари программаларни такомиллаштириб, эшиттириш ва кўрсатувлар самарадорлиги ҳамда ғоявий-бадиий савиясини муттасил ошириб боришга даъват этмоқда. Телевидение ва радио журналистлари ўз эшиттиришларида ҳаётнинг у ёки бу проблемаларини чуқур таҳлил этишга ундовчи, шаҳар ва қишлоқларимизнинг ҳар бир меҳнат аҳлини актив фаолиятга чорловчи мавзуларга қўл ураётганлари боиси ҳам шунда. Совет кишилари, айниқса, ёшларни совет ватанпарварлиги, мардлик, Ватанга садоқат руҳида тарбиялашга бағишланган эшиттиришлар тобора катта обрў топмоқда. «Жасорат» ва «Мардлик-мангулик» туркум эшиттиришлари ана шу мақсадга хизмат қилмоқда. Уларда совет кишиларининг Улуғ Ватан уруши йилларидаги қаҳрамонлиги, улар кўрсатган жасоратнинг улуғворлиги ҳикоя қилинади, Ўзбекистондан Совет Армияси сафига чақирилган йигитлар ўз ҳарбий бурчларини қандай ўтаётганликлари ҳақида сўз юритилади. Ўсиб келаётган авлодни тарбиялашда телевидение ва радио болалар ва ўсмирлар учун эшиттиришлардан кенг фойдаланмоқда.

Радио ҳамон энг кўп муҳлисли пропаганда воситаси бўлиб қолмоқда. Ўнинчи беш йилликнинг уч йили мобайнидагина 152 мингдан ортиқ радиоточка ўрнатилди. Уларнинг умумий миқдори эса 1,5 миллиондан ошиб кетди. Аҳолига ва халқ хўжалигига кенг кўламда хизмат қилишга даъват этилган почта алоқасининг турлари тобора хилма-хил бўлиб бораётир. Ҳозирги кунда республикада 3,4 мингга яқин алоқа бўлимлари бор, уларда минглаб киши меҳнат қилмоқда. Ўтган йилнинг ўзидагина қишлоқ жойларида юзга алоқа бўлими очилди. Почта алоқаси ходимлари ҳар йили 7 миллиарддан ортиқ почта жўнатмаларини, 3 миллиард хат ва вақтли нашрларни белгиланган адресга етказиб бермоқдалар.

Бу йил Радио куни катта сиёсий ва меҳнат кўтаринкилиги шароитида нишонланмоқда. Жонажон Коммунистик партиямиз ва унинг Марказий Комитети теварагига маҳкам жипслашган совет халқи партия XXV съезди тарихий қарорларини амалга ошира бориб мамлакатимизда коммунистик жамият қурилишида янгидан-янги зафарларга эришмоқдалар.

Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси журналистлари, барча ходимлар эшиттириш ва кўрсатувларнинг ғоявий-бадиий савиясини ошириш устида, партия XXV съезди, КПСС Марказий Комитетининг июль ва ноябрь Пленумлари қарорларини, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг доклад ва нутқларидаги кўрсатма ва йўл-йўриқларини изчил пропаганда қилишда бундан буён ҳам самарали иш олиб бораверадилар.

У. БУРХОНОВ,
Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети раисининг ўринбосари.

Республика радиоси болалар ва ўсмирлар учун эшиттиришлар бош редакцияси ходимлари Г. Олимжонова ва Т. Шамсиева навбатдаги эшиттириш олдидан.

И. Глауберзон фотоси.

МОСКВА ГАПИРАДИ ВА КЎРСАТАДИ

«Москва гапиради ва кўрсатади» деган сўзларни бутун планета билади. Совет Иттифоқи пойтахтидан илк бор мунтазам эшиттиришлар бундан эллик йил илгари бошланганди. Ватани бизнинг мамлакатимиз бўлмиш радио улкан масофаларни ошиб ўтиб, СССР ва дунёдаги воқеалардан миллион-миллион кишиларни доимо хабардор қилиб турибди. У пропаганда ва агитациянинг, сиёсий ва маънавий тарбиянинг самарали воситаси, педагогларнинг яхши кўмакчиси, дам олишда ҳамдамимиз бўлиб қолди. В. И. Ленин радиони ифодали қилиб қоғозсиз ва масофасиз газета деб атаганди.

КПСС XXV съезди қўйган вазифа — радиоэшиттириш ва телевидениени, шу жумладан рангли телевидениени янада ривожлантиришни таъминлаш вазифаси муваффақиятли амалга оширилмоқда.

Бизнинг телевидениемиз ва радиомиз совет халқининг бунёдкорлик меҳнати тўғрисида, совет давлатининг тинчликсевар ташқи сиёсати ҳақида бутун дунёдаги кишиларга ҳикоя қилмоқда.

«ЗАНГОРИ ЭКРАН» ҚАРШИСИДАГИ ЎЙЛАР

ҚЎШИҚЛАРДА ҚИЗ ҚАЛБИ

Мана, икки йилдирки, Ўзбекистон телевидениеси программасидан «Қўшиқларда қиз қалби» номли музикали кўрсатув салмоқли ўрин олган. Унинг дастлабки сониёқ барча томошабинларни бениҳоя хушнуд этди.

Кўрсатувларда ўтмишда яшаб ижод этган, кўпчиликка маълум бўлмаган шоираларнинг ижодларидан намуналар берилди. Энг сўнггиси эса оташин революционер шоир Ҳамза ижодига бағишланди. Унинг революциядан илгариги ўзбек аёллари ҳаёти ҳақида яратган қўшиқлари ҳамда революциянинг дастлабки даврларидаги аёллар ҳаёти, орзу-ўйлари ҳақидаги қўшиқлари янгради.

Кўрсатувда доимий ижодий иш олиб борадиган режиссёр Лутфия Рўзибоева, бош оператор Бахтиёр Ғафуров ва Тамила Қосимованинг ҳам хизмати каттадир. Чунки телевизион кўрсатувлар ҳақида гап кетганида режиссёр ва оператор меҳнатисиз уни тасаввур қилиш қийин. Сўлим қўшиқнинг авж пардаларида ижрочини йирик планда кўрсатиш, қўшиқнинг даромадида оммавий саҳналарга ўтиш худди шу ижодкорларнинг диди ва истеъдодига боғлиқ. Телевидениенинг ўзида туғилган, яратилган телевизион асарлар санъатнинг турли жабҳаларидан уйғунлашган телевизион жанрлардир. Мана шу биргина «Қўшиқларда қиз қалби» кўрсатувини олайлик. Бунда ҳам шеърият, ҳам мусиқа, ҳам хореография, ҳам рассомчилик, ҳам бадиий сўз санъати ўз аксини топган. Биз ушбу кўрсатув ижодий аҳлига муваффақият тилаймиз.

Қиз қалби шундай бир мусиқалар хазинасидирки, унда ҳали кўз кўриб, қулоқ эшитмаган созу куйлар янграши мумкин. Бу ажойибот оламининг калитини топиш, ундаги турфа гуллар атрини оламга таратиш ва ундан элни баҳраманд этиш ҳар қандай кишининг қўлидан келавермайдиган вазифадир. Узоқ йиллик изланиш, истеъдодли ижодкорлар билан бўлган ижодий баҳслар, халқ оғзаки ижодининг неча асрлик тарихини қунт билан ўрганиш, қолаверса, ўзбек миллий музикасига бўлган меҳр ва иштиёқ натижасида «Қўшиқларда қиз қалби» номли кўрсатув Ўзбекистон телевидениеси экранига олиб чиқилди. Бу кўрсатув гўё қизу жувонларимизнинг интиқ дил меҳмонини топиб бергандек, уларнинг тиллари учида турган-у айта олмай юрган юрак сўзларини айтиб бергандек бўлди. Халқимиз неча-неча асрлар давомида яратган қўшиқ, ялла, лапарларни, айниқса сўнгги йилларда анча эскириб, унутилиб қолаётганларини ҳам излаб топиб, унга сайқал бериб, яна элнинг ўзига ҳадя этишдек мушкул масъулиятни ўз зиммаларига олган ижодкорлар меҳнати эътиборга сазовор.

Н. ХОЛХЎЖАЕВ.

халқаро воқеалар

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИ

САМОВИЙ БИРОДАРЛАР МАРДЛИГИ

СОФИЯ, 5 май. (ТАСС). Кеча Болгариянинг марказий газеталари космосда биргалашиб учган Совет ва Болгария космонавтларига Л. И. Брежнев Кремлда ҳукуматнинг юксак мукофотларини топширганлиги тўғрисидаги хабарларни катта сарлавҳалар остида кўзга яққол ташланадиган ўринларда берган. Газеталар Л. И. Брежнев мукофотларни топшираётиб сўзлаган нутқини эълон қилиб, Кремлдаги бу маросим совет халқи билан болгар халқи дўстлиги ва қардошлигининг тўлқинлантирувчи намойишига айланди, деб таъкидлаган.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси космонавтларга мукофотларни топшираётиб, деб ёзади БКП Марказий Комитетининг органи «Работническо дело» газетаси, Совет ва Болгария космонавтларининг парвози космосни ўзлаштириш дарслигида алоҳида ўрин эгаллайди, самовий биродарлар мардлик, абжирлик ва профессионал маҳорат кўрсатдилар.

Социалистик Болгария вакили космонавтлар оиласига қўшилди, деб ёзади газета, шу биргалашиб учиш совет халқи билан болгар халқининг дўстлиги бузилмаслигини, ҳамкорлигимиз, шу жумладан космосни ўзлаштиришдаги ҳамкорлигимиз самарали ва ҳар томонлама тус олаётганлигини яна бир карра тасдиқлади.

Матбуот «Интеркосмос» программасини амалга оширишда социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг ҳамкорлиги муваффақиятли ривожланиб бораётганлигини ёзади. Болгария Халқ Республикаси Ер юзида инсониятнинг тараққиёт ва тинчлик ишига хизмат қилаётган «Интеркосмос» программасини амалга оширишда бошқа социалистик давлатлар билан бирга актив қатнашаётганлигидан фахрланамиз, деб таъкидлайди «Работническо дело» газетаси.

Ҳ. АМИННИНГ МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

КОБУЛ, 4 май. (ТАСС). Афғонистон Демократик Республикасининг Бош министри ва ташқи ишлар министри Ҳ. Амин бу ерда бўлиб ўтган матбуот конференциясида шундай деди: Афғонистон Демократик Республикаси билан Совет Иттифоқи ўртасида дўстлик, яхши қўшничилик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома регионда ва бутун дунёда тинчликни сақлаш ишига хизмат қилади.

АДР, деб таъкидлади у, бошқа мамлакатларнинг ички ишларига аралашмаслик тарафдори бўлиб, ижобий бетарафлик сиёсатини ўтказмоқда, фаластинлик араб халқининиинг ўз қонуний ҳуқуқларини амалга ошириш йўлидаги курашини қўллаб-қувватламоқда, агрессив ҳарбий блокларга қарши чиқмоқда.

Революциямизнинг мақсади — одам одамга жабр-зулм қилмайдиган жамият қуришдан иборат, деди Бош министр.

Афғонистон ҳукуматининг бошлиғи реакция ва империализмнинг кирдикорларини кескин қоралади. Афғонистон ҳукуматининг ихтиёрида империализм ва Пекин агентларининг Афғонистондаги иғвогарлик ҳаракатларини фош қилувчи ҳужжатлар ва бошқа материаллар бор, деди у.

АДР Бош министри демократик Афғонистон билан бирдам бўлган жаҳон халқларига астойдил миннатдорчилик изҳор этди. Бизнинг халқимиз, деди Ҳ. Амин, ўз революцияси дунёда кенг миқёсда қўллаб-қувватланаётганлиги билан фахрланади. У яна шу билан ҳам фахрланадики, унинг янги жамият қуришда, порлоқ келажак учун курашда бирдам бўлган дўстлари кўп.

ТАЖРИБА АЛМАШМОҚДАЛАР

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). ЮПИ агентлиги мухбирининг хабар қилишича, Пентагон ҳузуридаги миллий мудофаа университетининг генерал-лейтенант Р. Гард бошчилигидаги Америка ҳарбий делегацияси расмий визит билан Пекинга келди. АҚШ ҳарбий делегацияси биринчи марта Хитой ҳукуматининг таклифига биноан ХХРга ташриф буюрди. Мухбирнинг қайд этишича, делегация составига кирувчи АҚШ армияси, флоти ва авиациясининг юқори мансабдор намояндалари ҳарбий фанлар академиясида, ҳарбий қисмларда бўладилар, мамлакатнинг турли районларидаги ҳарбий объектларни кўздан кечирадилар.

ТОКИО. (ТАСС). Япониядаги «Акахата» газетаси Америка генералларининг Хитойга қилган бу визити Дэн Сяопиннинг яқинда Америка сенаторлари билан учрашув вақтида Хитой территориясида Американинг разведка аппаратларини жойлаштириш тўғрисида ва Пекиннинг АҚШдан «F-15» ва «F-16» янги қирувчи самолётларни сотиб олиш истагида эканлиги тўғрисида айтган гаплари билан боғлиқ, деб ҳисоблайди.

Газетанинг уқтиришича, ҳозир Пекин раҳбарлари ўзларининг гегемончилик, агрессив қора ниятларини амалга ошириш учун Вашингтон ва Токио билан ҳарбий соҳада ҳамкорлик қилишга зўр бермоқдалар. Хитойнинг Вьетнамдаги агрессияси барбод бўлгандан кейин Америка ҳарбий делегациясининг визити алоҳида маъно касб этади, чунки Америка генераллари шу мамлакатда уруш ҳаракатлари олиб бориш соҳасида катта тажриба орттирганлар. Пекиннинг ҳаракатлари кескинликни кучайтиради ва Осиё халқларининг хавфсизлигига таҳлика солади, деб таъкидлайди «Акахата» газетаси.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● СОФИЯ. Болгария еттинчи беш йиллигининг муҳим объекти бўлган Роман шаҳридаги пўлат арқон ва сим ишлаб чиқарадиган завод дастлабки маҳсулот берди.

Романдаги завод — болгар-совет дўстлиги самарасидир. Заводда Совет Иттифоқидан келтирилган машина-ускуналар ўрнатилган, совет мутахассислари ишламоқда.

● ПАРИЖ. Франция Республикаси президенти В. Жискар д'Эстэн бундай деди: олий даражадаги француз — совет учрашуви «ғоят ижобий, жиддий ва самимий вазиятда» ўтди. Президент ўзининг СССРга қилган расмий амалий визити тўғрисида ва КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев билан Москвада бўлиб ўтган музокаралари ҳақида ҳукуматга ахборот бера туриб ана шу гапни айтди.

Министрлар кенгашининг мажлиси тугаганидан кейин эълон қилинган ахборотда кўрсатиб ўтилганидек, президент «ана шу чуқур музокаралар Франция билан СССР ўртасидаги ҳамкорликда янги босқични очиб берганлигини» таъкидлаган.

В. Жискар д'Эстэн яна бундай деди: олий даражадаги француз — совет учрашуви «Европада кескинликни юмшатиш ва хавфсизлик сиёсатини давом эттириш учун ҳар икки мамлакат ўртасидаги муносабатларнинг аҳамиятини уқтирди. Франция билан СССР ана шу сиёсатнинг ташаббускорлари бўлган эдилар ва улар ҳозирги сиёсатни давом эттиришга қатъий аҳд қилганлар».

● БАЙРУТ. Исроил Сурияга қарашли Жўлан тепаликларидан, шунингдек Иордан дарёсининг ғарбий соҳилидан ўз қўшинларини олиб чиқиб кетиш ниятида эмас. Исроил бу территорияларни 1967 йилда босиб олган эди. Исроил бош министри Бегин Тель-Авив радиоси орқали сўзлаган нутқида шу беҳаё гапларини айтди. Жўлан тепаликларисиз, деди у, Исроилга хавфсизлик гарантияланмайди. Шу боисдан биз бу тепаликлардан ҳеч қачон кетмаймиз. Бош министр ўзи бошчилик қилаётган ҳукумат Фаластин озодлик ташкилотининг намояндалари билан музокаралар олиб боришга ҳеч қачон рози бўлмаслигини яна бир бор уқтириб ўтди.

● ЖАЗОИР. Жазоир Халқ Демократик Республикаси меҳнаткашларининг халқаро бирдамлик куни 1 Майни тантанали нишонлади. Миллий озодлик фронти партиясининг ва Жазоир меҳнаткашлари умумий иттифоқининг ташаббуси билан мамлакатда митинг ва намойишлар, маданий ва спорт тадбирлари ўтказилди.

Жазоир пойтахтида уюштирилган кўпминг кишилик митингда Миллий озодлик фронти Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, партия координатори Муҳаммад Салоҳ Яҳёви нутқ сўзлади. Жазоир ишчилари ва деҳқонлари, деб таъкидлаб ўтди у, империализм ва реакция кирдикорларига қарши, янги Жазоирни барпо этиш учун актив курашмоқдалар. М. Яҳёви ғалабаларни ҳимоя қилиш ва мустаҳкамлаш ишида, миллий озодлик фронти IV съездининг қарорларини амалга оширишда барча меҳнаткашларнинг жипслиги муҳим эканлигини уқтириб ўтди.

● БУЭНОС-АЙРЕС. Уругвайда нарх-наво тинмай ошиб бормоқда. Электр энергиядан фойдаланиш ҳақи 17,5 процент, сув учун ҳақ 10 процент, телефон ҳақи 20 процент ва газ учун тўланадиган ҳақ 22,5 процент ошганлиги 1 Май куни эълон қилинди. Ёқилғининг ҳар хил турлари 25 процент қимматлашди.

● ТОКИО. 13-Токио халқаро савдо ярмаркасида Совет Иттифоқи миллий куни нишонланди. Бу ярмаркада 54 мамлакат иштирок этмоқда. Москвада Олимпиада ўйинларига оид экспозиция ярмаркада айниқса манзур бўлмоқда. Бутуниттифоқ «Новоэкспорт», «Разноэкспорт» ва «Внешпосилторг» бирлашмалари таклиф этаётган совет моллари стендлари олдида ҳамиша гавжумлик ҳукм сурмоқда.

(ТАСС).

АДИБ ҚАЛБИНИНГ КЎЗГУСИ

ТАҚРИЗ

Ўзбекистон халқ ёзувчиси Назир Сафаров янги китобини «Жасоратнинг давоми» деб атади ва унга сўнгги йилларда ёзган очерклари, публицистик мақолалари, адабиёт ҳақидаги ўйларини ҳам жам қилибди. Улар билан танишган китобхон отахон ёзувчимизнинг ёши улуғлигига қарамай, ҳамма қаламкашларга ибрат кўрсатиб, ҳамон ёшларга хос шижоат ва ғайрат билан ижод қилаётганига амин бўлади. Айни чоқда, китобдаги материаллар асосида ёзувчининг эстетик принциплари, ижодий лабораторияси ҳақида мулоҳаза юритиб, муайян хулосаларга келиш ҳам мумкин, шу боисдан мен китобни «Адиб қалбининг кўзгуси» деб атадим.

Китоб тўрт қисмдан иборат бўлиб, аввалги қисмлари «Давр даъвати» ва «Турсуной» деб аталади. Бу қисмлар очерклардан ташкил топган, лекин улар биз кўникиб қолган одатдаги очерклардан эмас. Бу қисмда ёзувчи 25-30 йил аввал ёзган ва ўша вақтларда элу юрт орасида машҳур бўлган очерклари қаҳрамонларининг ҳаётига яна бир бор янгидан назар ташлайди, шу йиллар ичида уларнинг ҳаёти қандай кечгани, тақдирлари нима бўлгани ҳақида ҳикоя қилади. Урушдан кейинги оғир йилларда ўн тўрт ёшда ғаллакорлик қилган, кейин ўрта мактабни битириб, пахтакорлик касбини эгаллаган жиззахлик Ойимхол Алиқулова, Мирзачўлни ўзлаштириб, «Чўл лочини» деб донг таратган олий маълумотли коммунист Ёқубжон Раҳмонқулов, асли асакалик миришкор, «Ўзбекистон беш йиллиги» совхозига кўчиб келиб янги ер очган, пахтадан юқори ҳосил олиб Социалистик Меҳнат Қаҳрамони бўлган, ҳозир пенсия олиб, қарилик гаштини сураётган Қурбонали Эрматов, андижонлик уста пахтакор Ҳадича Аҳророва, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Давлат мукофоти лауреати, пилла етиштиришда янги усулларни қўллаб шуҳрат қозонган бешариқлик Олия Султонова, қирқ ёшида 300 гектарлик ерга пахта экиб, 7 центнердан ҳосил олган колхозга раислик қилган, кейин колхознинг донғини бутун Иттифоққа таратган, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган олий унвонга мушарраф бўлган марҳум Ҳамроқул Носировлар ҳақидаги очеркларнинг туғилиш тарихи билан танишамиз. Биз очеркларни ўқиб, ёзувчи босиб ўтган йўллардан юриб, унинг қаҳрамонлари билан танишар эканмиз, ижодга маъно ва мазмун бахш этадиган улуғ бир ҳақиқат кўз ўнгимизда намоён бўлади. Бу ҳақиқат шундан иборатки, совет ёзувчиси халққа ҳамнафас бўлса, унинг ҳаётини ич-ичидан жуда яхши билса, унинг қувончига шерик, дардларига ҳамдард бўлсагина ижодда юксак чўққиларга кўтарилиши мумкин. Бу — кўп миллатли совет адабиётининг 60 йиллик тарихий тажрибаси орқали тасдиқланган ҳақиқат. Назир Сафаров ҳам совет ёзувчиси сифатида бу ҳақиқатни етакчи эстетик принцип қилиб олган. У жамики очеркларининг темасини ҳам, мазмунини ҳам халқ ҳаётидан олган. У республикамизнинг ҳамма областларини қайта-қайта кезиб, қаҳрамон излаган, уларни ғаллакорлар ва пахтакорлар, сувчилар ва механизаторлар, чорвадорлар ва пиллакорлар, боғбонлар ва қишлоқ зиёлилари орасидан топган. Назир Сафаров очеркларида ҳалол меҳнат билан кунлар ва ҳафталар, ойлар ва йиллар давомида тинимсиз қаҳрамонликлар кўрсатиб келаётган ўзбек деҳқонига бўлган ҳурматини, самимий муҳаббатини ифодалайди ва китобхон қалбида ҳам шу оддий, камтар, камсуқум, лекин фавқулотда мўъжизалар яратаётган одамларга нисбатан илиқ туйғулар уйғотади. Халқ ҳаётини чуқур билган, доимо унинг дилидаги гаплардан воқиф бўлгани учун Назир Сафаров тасвирлаган қаҳрамонлар бетакрор миллий қиёфада, жонли одамларга хос жозиба билан бизни маҳлиё қилади.

Назир Сафаровнинг янги китобида ифодаланган ижодий тажрибаси яна бир муҳим ҳақиқатни тасдиқлади — ёзувчи ҳамиша ҳаётдаги янгиликларни ўткир кўз билан кўриб, қувватласа, оташин сўзи билан уларга қанот берса, улар ҳаётда қудратли кучга айланиши мумкин. Халқимиз — ташаббускор халқ. Аммо бир жойда ирмоқдай бошланган ташаббус, яхши, хайрли иш кенгайиб улкан дарёдай салобат касб этиши учун ёзувчининг дил-дилидан чиқадиган оташин сўзи, мадади ҳам керак. Назир Сафаров шундай оташин сўз билан бир қатор муҳим янгиликларнинг кенг қулоч ёйишига сабаб бўлган ёзувчилардан. Мен бу ўринда Назир Сафаровнинг республикамизда турсунойчилик ҳаракатининг туғилиши ва кенг ёйилишга қўшган ҳиссаси ҳақида гапиряпман. Ҳозир икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони бўлган Турсуной Охунова ўзбек аёллари ичида биринчи бўлиб пахта терадиган машинанинг штурвалини ушлаган эди. У механизаторлик касбини ўзи ўрганибгина қўяқолмай бошқа минглаб ўзбек қизларини ҳам ортидан эргаштирди. Пахта теримидай мураккаб ва машаққатли ишни ёппасига механизациялаш учун кураш бошланган бир шароитда бу ҳаракат том маънода инқилобдай ҳаракатга эга эди. Назир Сафаров буни тўғри англаб 1959 йил 7 ноябрда Турсуной Охунова ҳақида биринчилардан бўлиб очерк эълон қилган эди. Орадан кўп ўтмай, ёзувчи Турсуной ҳақида «Узоқни кўзлаган қиз» қиссасини эълон қилди. Бу асарлар турсунойчилик ҳаракатининг оммавий тус олишида катта аҳамият касб этди. Ёзувчи кейин ҳам Турсуной ва унинг издошлари ҳақида ёзишдан тўхтамади. Унинг бу темада ёзган энг сўнгги очерки «Бахт чорраҳалари» Москвада чиқадиган «Работница» журналининг мукофотига сазовор бўлди.

Китобнинг «Замон билан ҳамнафас» деб аталган учинчи қисмига Назир Сафаровнинг публицистик мақолалари киритилган. Улар чиндан ҳам замонамизга ҳамнафас. Ёзувчи чуқур мамнуният ва ички ифтихор билан бугунги ҳаётимизнинг устунликлари ҳақида ўй суради ва кўп ҳолларда бугунги кунни ўтмишга чоғиштириб, таққослаб, ҳаётимизнинг гўзаллигини аниқ фактлар, ишонарли далиллар орқали очиб беради. Ёзувчининг бундай таққослари алоҳида қимматга эга. Чунки у ўтмишнинг қора зулматини, чиркин муҳитини ўз вужудида ҳис этган.

Назир Сафаров ҳали ҳаётда ҳал қилишимиз зарур бўлган муаммолар ҳам кўп эканини яхши билади ва бу ишда ёзувчининг эҳтиросли сўзи муҳим қурол эканини чуқур англайди. Шунинг учун ҳам айрим мақолаларда ҳаёт олдинга сурган муҳим масалалар ҳақида мулоҳаза юритади. Жумладан, «Ташаббус ва маданият» деган мақолани эслайлик. Унда бугунги турмуш маданиятимизни янги босқичга кўтаришга халақит бераётган салбий ҳодисалар, эндиликда хунуклиги жуда ошкор бўлиб қолган баъзи урф-одатлар, расм-русмлар қаттиқ танқид қилинди. Назир Сафаров, айниқса, тўй маросимларининг ҳаддан ортиқ серҳашам, сердабдаба бўлиб кетаётганини, кўпинча ном чиқариш учун, сохта обрў учун йиллаб жамғарилган пуллар ҳавога совурилаётганини биринчилардан бўлиб ёзиб чиққан ва унинг мулоҳазалари жамоатчилик ўртасида катта эътибор қозонган эди. «Ташаббус ва маданият» мақоласида олдинга сурилган яна бир ғоят самарали фикрни ҳам алоҳида таъкидлаш керак. Ёзувчи ҳаётий мисоллар асосида эски урф-одатларга барҳам беришда, турмуш маданиятини юксалтиришда раҳбар ходимларнинг ролини алоҳида таъкидлайди. Бу фикр китобда Поп районидаги улкан ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори Аҳмаджон Одилов, таниқли партия ходимлари Б. Раҳимов, М. Мусахонов, У. Саримсоқовларнинг фаолияти мисолида далиллашган.

Китобнинг тўртинчи қисмига Назир Сафаровнинг адабиёт ҳақидаги ўйлари, суҳбатлари, айрим танқидий мақолалар кирган. Булар ҳам ёзувчи ижодининг айрим қирралари билан дурустроқ танишишга имкон беради. Масалан, Назир Сафаров танқидчи У. Норматов («Ҳамдард, ҳамфикр») ва Б. Имомов («Ҳужжатлилик ва бадиийлик») билан қилган суҳбатларида бугунги адабий жараёнга тааллуқли бўлган салмоқли фикрлар айтган.

Китобдаги «Дилдаги гаплар» деган мақола 1977 йил «Ўзбекистон маданияти» газетасида талант тарбиясига бағишланган баҳсда эълон қилинган эди. Бу мақолада ёш талантларни парваришлаб ўстиришга, уларга доимий ғамхўрлик қилишга оид кўпгина мулоҳазалар айтилган, конкрет таклифлар ўртага ташланган эди.

Назир Сафаров ярим асрлик бой ижодий тажриба эгаси. Ана шу давомли ва сермашаққат ижод йўлида, изланишлар оқибатида ўзи учун шу муайян ҳақиқатларни кашф этган. Бу ҳақиқатлар совет ёзувчисининг халқ ёзувчиси экани, коммунизм ишига содиқ ёзувчи экани, шу олий мақсад йўлида ҳалол ва фидокорона меҳнат қилиши зарурлиги ҳақидаги ҳақиқатлардир. Улар бутун совет адабиётининг замиридаги ҳақиқатлардир. «Жасоратнинг давоми» китобида халқ ёзувчисининг ана шу эътиқоди яхши ифодаланган.

О. ШАРАФИДДИНОВ,
Беруний номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотининг лауреати.

«ҲАЗРАТИ ИНСОН» — БЕЛОРУС ТИЛИДА

Ўзбекистон халқ ёзувчиси Раҳмат Файзийнинг «Ҳазрати Инсон» романи ўзининг улуғвор темаси, юксак бадиий савияда ёзилганлиги билан бутун совет адабиётида қизғин эътирофга сазовор бўлди. Қисқа вақт ичида мамлакатимизнинг бир неча қардош тилларига таржима қилинди. Эндиликда романни қатор чет эллар китобхонлари ҳам ўз она тилларида ўқишмоқда.

Яқинда «Ҳазрати инсон» белорус тилига таржима қилинди. Минскнинг «Мастацкая литература» нашриётида чоп этилган романни таниқли белорус адиби, ўзбек адабиётининг яқин дўсти Алексей Кулаковский таржима қилган. Китобга ёзилган аннотацияда Раҳмат Файзий «Ҳазрати Инсон» романининг довруғи, қаҳрамонлари, қардош ва чет эллар ўқувчилари ўртасида қозонган муваффақияти ҳақида сўз юритилади.

Китоб чиройли муқовада, яхши безаклар билан босилган.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

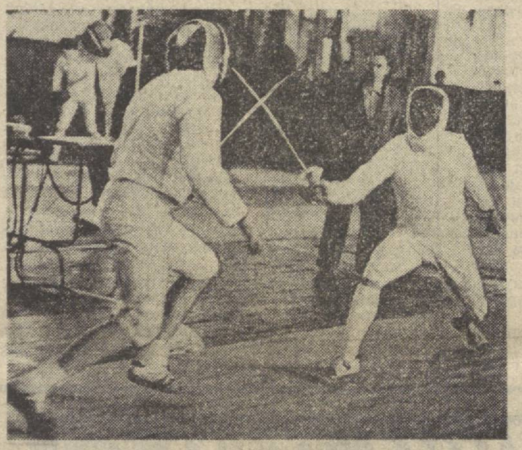

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ СОВРИНИ

ТЕННИС:

МЕҲМОНЛАР УСТУН КЕЛДИ

Соврин учун кураш республика пойтахтининг «Динамо» стадиони теннис майдонларида давом этди. Мамлакатимизнинг турли шаҳарларидан ташриф буюрган теннисчилар республикамиз вакиллари қатори Бутуниттифоқ турнирида астойдил баҳслашдилар. 26 коллектив иштирок этган мусобақада СССР терма командаси вакилларининг чиқишлари диққатга сазовор бўлди. Бу команда теннисчилари СССР халқлари Спартакиадасига пухта ҳозирлик кўришаётганлигини намойиш этдилар. Команда ҳал қилувчи учрашувни Эстония спортчилари билан ўтказиб (6:4), биринчи ўринни эгаллади ва бош совринни қўлга киритди. Республикамиз терма командаси составида кучли теннисчилардан тошкентлик В. Маркин билан В. Овчинниковалар иштирок этишмади. Вакилларимиз умумий ҳисобда олтинчи ўринни эгалладилар.

Шахсий биринчилик учун кураш қизиқарли ўтди. Якка машқлар бўйича ленинградлик халқаро классли спорт мастери А. Красько пешқадамлик қилди. Жуфт бўлиб баҳслашишда аёллардан эстониялик Т. Парнас билан Л. Нурмелар маҳорат кўрсатишди. Йигитлар ўртасида таллинлик Т. Кивистикнинг олдига тушадигани топилмади. Жуфт бўлиб курашган ленинградлик С. Богданов билан С. Васильевскийлар ғалаба қилишди. Аралаш жуфтлик баҳсида Л. Нурме билан Т. Киристик совриндор бўлдилар.

А. ЧАГРИНЦЕВ.

ҚИЛИЧБОЗЛИК:

АНЪАНАВИЙ МУСОБАҚАДА

СССР халқлари ёзги VII Спартакиадасига тайёргарлик кўраётган қиличбозлар Тошкентдаги «Ёшлик» спорт аренасида ўзаро куч синашдилар. Совриндорлик баҳсида Қирғизистон, Қозоғистон, Тожикистон республикалари, Москва, Барнаул, Саратов ва Новосибирск шаҳарларидан вакиллар иштирок этишди. Анъанавий равишда ўтказиб келинаётган мусобақа бу сафар ҳам мухлисларда яхши таассурот қолдирди. Чунончи, шамширчилар баҳсида вакилларимиздан В. Фисфанов билан Б. Либерманлар фахрли иккинчи ва учинчи ўринларни эгаллашди. Қиличбозлар турнирида эса спортчиларимиздан А. Бобрушко тўртинчи ўринни эгаллаган бўлса, С. Голубов олтинчи бўлди. Ўзбекистон терма командаси умумий ҳисобда тўртинчи ўринни олди. Рапирачилар мусобақаси ҳар вақт қизиқарли бўлади. Қизларимиздан В. Печора билан Н. Николаевалар фахрли ўринларга кўтарилишди. Республика командаси иккинчи ўринни эгаллади.

Таниқли қиличбоз, халқаро классли спорт мастери Собир Рўзиевнинг издошлари борлиги таҳсинга лойиқдир. Мутахассислар М. Мусаев, И. Кокарев, О. Тихомолов, Л. Либерман, П. Железнов сингари моҳир қиличбозлар камол топаётганлигидан мамнун бўлишди. Совриндорлик баҳсида республикамиз вакиллари 280 очко тўплаб зафар қучдилар. Қозоғистонлик қиличбозлар 162 очко билан иккинчи ўринни эгаллашди. 128 очко жамғарган барнаулликлар учинчи ўринга кўтарилдилар. Анъанавий мусобақа қиличбозларнинг бўлажак йирик баҳсларга пухта ҳозирлик кўришаётганлигини кўрсатди.

Т. НИЗАЕВ.

Суратларда: (чапдан) теннисчи А. Колескин ва қиличбозлар учрашуви.

С. Галич фотолари.

БЕЛЛАШУВЛАР, ТЎПЛАР, ОЧКОЛАР

✦ **ЕНГИЛ АТЛЕТИКА.** «Правда Востока» газетаси соврини учун ўтказилган мусобақалар мухлисларда яхши таассурот қолдирди. 400 метрга югуришда тошкентлик В. Гришкина билан фарғоналик В. Шумский ғалаба қозонишди. 4х100 метрга эстафетали югуришда тожикистонлик йигитлар билан тошкентлик аёллар зафар қучдилар. 4х400 метрга югуришда эса, қорақалпоғистонлик қизлардан ўзадигани топилмади. Умумий ҳисобда «А» группа бўйича Ўзбекистон терма командаси, «Б» группада Тошкентнинг биринчи командаси бош совринни қўлга киритдилар.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

ҒОРЛАР ХЎЖАЙИНИ

Қирғизистоннинг Аравон районидаги «Коммунизм» колхозида 82 яшар Усмон Исоқов ғорлар нозири деган ғалати бир вазифани адо этади. Хўжаликнинг қўрасига туташ Тянь-Шань этакларида турли пайтларда 50 га яқин ғорлар очилган. Булар орасида Чилустун (қирқ устун) ғори айниқса катта. Унинг ичкариси тоққа юзлаб метр кириб боради. Аравон ғорларининг деворларида X—XI асрларда бу ерда ҳукмронлик қилган қорахонийлар замонида ёзилган қадимги битикларни кўриш мумкин. Колхоз бу ғорларни муҳофаза қилмоқда.

Ов милтиғи билан бутун Жануби-Ғарбий Тянь-Шанни айланиб чиққан Усмон ота шу ғорларнинг сирларини беш қўлдек билади. У Ингилмачак ғор маршрутлари бўйлаб ғоршунослар экспедицияларини, сайёҳлар группаларини неча юзлаб марта олиб ўтган.

А. ПЕТРОВ,
ТАСС мухбири.

МОРЖ ДАВОЛАНДИ

Морж хирургларнинг ёрдамидан фойдаланди. Цирк майдонида номер кўрсатувчи шу ўн беш пудли улкан денгиз ҳайвонининг кўзи хиралаша бошлаганди. Уни дарров касалхонага ётқизишга тўғри келди. В. П. Филатов номли Одесса кўз касалликлари ва тўқима терапияси илмий-тадқиқот институтининг профессори Н. Пучковская раҳбарлигида ўтказилган текширишлар натижасида унинг чап кўзи катаракта бўлганлиги аниқланди.

Хиралашиб қолган кўз гавҳарини дарров олиб ташлаш зарур эди. Олимлар сунъий гавҳар ясадилар ва уни наркоз билан бир неча соат давом қилган операция чоғида хиралашган гавҳар ўрнига қўйдилар.

В. ЧАМАРА,
ТАСС мухбири.

Одесса.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

РЕКЛАМА ва эълонлар

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети
84-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1979—80 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юртини битирганларга ўрта маълумотли қурувчи дипломи берилади.
Ўқиш муддати 3 йил.

8-синф маълумотига эга бўлган 15 ва ундан юқори ёшдаги йигит-қизлар қабул қилинади. 10-синфни битирганлар ва Совет Армияси сафидан запасга бўшатилган ёшлардан бир йиллик ўқиш группалари тузилади.

Ўқиш рус ва ўзбек тилларида олиб борилади.

Билим юрти «Средазтрансстрой» тресги қурилиш ташкилотлари учун қуйидаги ихтисосликлар бўйича кадрлар тайёрлайди: метрополитен ва темир йўл транспортида автоматика, телемеханика ва алоқа воситаларининг электр монтажчиси, юқори кучланишли ҳаво линиялари монтажи бўйича электромонтёр-линиячи, электр-газ пайвандчи-монтажчи, слесарь-сантехник, қурилиш машиналари ва технологик ускуналар ремонти бўйича слесарь, ғишт терувчи-монтажчи, бўёқчи-сувоқчи, дурадгор, сувоқчи.

Бадиий ижодга иштиёқи бўлган ёшлар ганчга нақш солувчи бўёқчилар группаси ва ёғочга ўйиб нақш солувчи дурадгорлар группасига ўтказилади.

Билим юртида эркин кураш ва самбо бўйича спорт группалари тузилади.

Ўқувчилар кунига 3 марта овқат, кийим-бош ва махсус кийим билан таъминланади ва ишлаб чиқариш практикаси даврида иш ҳақининг 50 процентини оладилар. Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланади.

Ўқишни битириб трестга юборилганлар темир йўл транспорти ходимлари учун белгиланган имтиёзлардан фойдаланадилар. Ўқишни аъло баҳолар билан битирганлар олий ўқув юртларига ўқишга юбориладилар.

Ўқишга кирувчилар 1 июлга қадар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари керак: директор номига ариза, автобиография, туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома (паспорт), маълумоти ҳақида ҳужжат, турар жойидан справка, медицина справкаси (286-форма), 5 та фотосурат (3х4 см.).

ЎҚИШ 1 сентябрда бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент—74, Ҳамза райони, Слоним кўчаси, 84-уй (8, 21, 48, 80-автобуслар, 3, 23-трамвайларнинг «Котельная» бекати). Телефон 96-17-61.

ҲУРМАТЛИ ГРАЖДАНЛАР!

«ОЛМОС» РЕСПУБЛИКА УЛГУРЖИ-ЧАКАНА САВДО БИРЛАШМАСИНИНГ

НОДИР БУЮМЛАР КОМИССИОН МАГАЗИНИ

СИЗГА ҚИММАТБАҲО БУЮМЛАРНИ СОТИШИНГИЗДА ВА СОТИБ ОЛИШИНГИЗДА ЯҚИНДАН ЁРДАМ БЕРАДИ.

Бу магазин яқиндагина шаҳримизда очилган бўлиб, у республикада ягонадир.

Бу комиссион магазин кумуш, бронза, ёғочдан ишланган қадимий ноёб буюмларни, амалий санъат асарларини, совға-ҳайкалтарошлик асарларини, қўлда тўқилган гиламларни, чинни, биллур, олтин ва кумуш қопқоқлик соатларни, узук, зирак, тўғноғич, билакузукларни (бриллиант ва бошқа қимматбаҳо ёқут тошлари қадалган) заргарлик буюмларини қабул қилиб олади.

Магазин соат 10.00 дан 19.00 гача ишлайди (соат 14.00 дан 15.00 гача танаффус), **душанба — дам олиш куни.**

Бизнинг адрес Тошкент шаҳри, Чилонзор массиви, Г-9 «а» (4, 9, 19-трамвайлар, 2-автобуснинг «Чўпон-ота» бекати). Телефон: 76-81-12.

«ОЛМОС» РЕСПУБЛИКА УЛГУРЖИ-ЧАКАНА САВДО БИРЛАШМАСИ.
«УЗТОРГРЕКЛАМА» ТЕЛЕПРЕССАГЕНТЛИГИ.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ИРРИГАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ

профессор-ўқитувчилар составидаги

ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра доценти: сув хўжалиги экономикаси ва уни ташкил этиш;

кафедра катта ўқитувчилари: тупроқшунослик ва деҳқончилик, жисмоний тарбия, умумий илмий фанлар, чет эллик ўқувчиларга тайёрлов бўлимида биологияни ўқитиш учун;

кафедра ўқитувчиси: рус тили (тайёрлов бўлимида ишлаш учун).

КОНКУРС МУДДАТИ — 22 майгача.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент шаҳри, Қори Ниёзий кўчаси, 39-уй, кадрлар бўлими.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **янги программа: КАТТА ЦИРК ТОМОШАЛАРИ** 6/V да (12.00, 16.00, 19.30 да).

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 6/V да **Оловиддиннинг сеҳрли шамчироғи** (12.00), **Анна Каренина** (19.00), 7/V да **Концерт** (билетлар сотилган, 19.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 6/V да **Келинлар қўзғолони** (кундузи), **Қиёмат қарз** (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 6/V да **Паранжи сирлари**, 7/V да **Ўжарлар.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 6/V да **Биринчи бўса** (12.00).

Низомий номли Тошкент давлат педагогика институти ректорати, партия комитети ва жамоат ташкилотлари илмий коммунизм кафедрасининг доценти А. Т. Раҳимовга онаси

Зебихон ОТАХОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

6 МАЙ

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Вақт. 9.40 — Зарядкага сафланинг. 10.00 — Будильник. 10.30 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 11.30 — Оловиддиннинг сеҳрли чироғи. 13.00 — Қишлоқ янгиликлари. 14.00 — Музикали киоск. 14.30 — Фильм-спектакль. 16.20 — Қирғиз аёли ҳақида сўз. 16.55 — Киносаёҳатчилар клуби. 17.55 — Балетнинг навқирон артистлари. 18.30 — Халқаро панорама. 19.15 — Мультфильмлар. 19.55 — Музикали программа. 20.40 — Қисқа метражли бадиий фильмлар. 21.30 — Вақт. 22.05 — Концерт. 23.30 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Кинопублицист экрани. 11.00 — Шахмат мактаби. 11.30 — Қуёшли ўлка маршрутлари. 12.00 — Қувноқ стартлар. 13.00 — Ҳужжатли фильм. 13.15 — Дерсу Узала. Бадиий фильм, 2-серия. 14.25 — Музикали кўрсатув. 15.25 — Реклама. 18.10 — Бойчечак. 18.40 — Тошкент қўғирчоқ театрининг спектакли. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Концерт. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Вақт. 22.05 — Ипак пахтага алоҳида эътибор берайлик. 22.20 — Актёрлар ва роллар.

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

16.00 — Фрунзе кўрсатувлари.

7 МАЙ

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Вақт. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Мультфильм. 10.25 — Ҳайвонот оламида. 11.25 — А. Хачатурян. Тантанавор поэма. 11.45 — Улуғ Ватан уруши. Киноэпопея. 1-фильм. 12.35 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — Онамларнинг мактаби. 16.30 — Ўсмирлар учун музикали кечалар. 18.15 — Беш йиллик. Тўртинчи йил. 19.15 — Болаларга аталган шеърлар. 19.30 — Концерт. 20.00 — Фильм-спектакль. 21.30 — Вақт. 22.00 — Радио кунига бағишланган концерт. 23.50 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.20 — Табиатшуносликдан ўқув кўрсатуви. 10.40 — Ҳужжатли фильм. 11.30 — Ўзбекистонда ёз. 17.45 — Мактаб ўқувчилари учун. 18.15 — Қоғозсиз ва масофасиз газета. 13.45 — Ахборот. 19.00 — Радио кунига бағишланган концерт. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Лирик концерт. 21.30 — Вақт. 22.00 — Ноз-неъмат бунёдкори. 22.15 — Ижод саҳифалари.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

18.40 — Генерал жаноб олийларининг адъютанти. Бадиий фильм, 3-серия. 20.15 — Янгиликлар. 21.35 — Ота-оналар учун консультация.

РАДИО

6 МАЙ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Лирик концерт. 9.15 — Табассум. 10.45 — Танбур тароналари. 12.10 — Ўзбекистон ишчиси. 13.00 — Беш йиллик илғорлари ҳақида ҳикоялар. 13.30 — Хатларингизни ўқиб... 14.00 — Ғўза парваришига эътиборни кучайтирайлик. 15.40 — «Парвона». Спектакль. 18.15 — «Ёшлик». 19.30 — Оқ йўл, Спартакиада. 20.25 — Республика композиторларининг қўшиқлари. 21.00 — Табассум. (такрорий). 22.28 — Фузулий ғазаллари билан айтиладиган қўшиқлар. 23.15 — Дам олиш концерти.

7 МАЙ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Яхши кайфият. 9.45 — Радио куни. 12.00 — Узбекистан индустриальний. 13.00 Чорвадорлар учун эшиттириш. 13.30 — Концерт. 14.00 — Бош мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 15.00 — Л. И. Брежнев. «Кичик ер». Хотиралардан саҳифалар. 18.15 — Иқтисодий билимлар радиоуниверситети. 18.50 — Ёшлик. 20.25 — Э. Каландаровнинг А. Исроилов шеърига басталаган «Тонг навоси» қўшиғи ўргатилади. 21.00 — Энг ёдда қолган эшиттириш. 21.20 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.28 — Алоқа ва радио ходимларининг талабларига мувофиқ концерт. 23.20 — Концерт.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000. Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45 32-53-04 редактор ўринбосарлари — 33-79-14 32-53-05, 33-06-83, 32-55-04, масъул секретарь — 33-44-55, 32-55-05, секретариат — 33-72-83 32-53-06; БЎЛИМЛАР партия турмуши — 33-34-69 32-53-97, 32-57-19 марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70, халқаро ҳаёт — 32-54-18, саноат, транспорт ва капитал қурилиш — 33-47-80 32-53-14 32-54-09 қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-26 фан мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-57-21 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-54-27, 32-55-17, 32-54-26; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-18 32-53-20, 32-53-21 32-54-13 иллюстрация — 32-57-22 коммунистик тарбия — 32-54-29, стенографистка — 33-73-43 32-54-05, жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 5-19-71; Сирдарё — 2-09-70; Сурхондарё — 3-55-35; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-79 92; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 31-66 Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33 90-50.

Р. 01953. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Е. — 104. 10